

Leviaan

Slenkstraat 201
1441MN Purmerend

- **Jaarverslag 2023**

Inhoudsopgave	Pagina
Bestuursverslag	1
Resultaatvergelijking	24
Financiële positie	26
Jaarrekening	29
Balans per 31-12-23	30
Resultatenrekening 2023	31
Kasstroomoverzicht	32
Grondslagen	33
Toelichting balans	41
Mutatieoverzicht Vaste Activa	48
Toelichting resultatenrekening	49
WNT Verantwoording	53
Vaststelling en goedkeuring	58
Overige gegevens	59
Controleverklaring	59

Leviaan

- **Bestuursverslag**

Inhoudsopgave bestuursverslag

1. De blik naar voren in 2023	3
2. Profiel van de organisatie	4
2.1 Algemene identificatiegegevens	4
2.2 Structuur van de organisatie	4
2.3 Kerngegevens.....	4
2.4 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten	5
2.5 Werkgebieden.....	6
3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	6
3.1 Raad van Bestuur	6
3.2 Verslag interne toezichthouders.....	6
3.3 Bedrijfsvoering	9
3.4 Medezeggenschap cliënten	11
3.5 Medezeggenschap medewerkers	11
4. Beleid, inspanning en prestaties	12
4.1 Realisatie 2023	12
4.2 Algemeen kwaliteitsbeleid.....	16
4.3 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten	19
4.3.1 Kwaliteit van zorg	19
4.3.2 Klachten en incidentmeldingen	21
4.4 Samenleving en belanghebbenden.....	22
4.5 Financieel beleid	22
4.6 Toekomstverwachting	23

1. De blik naar voren in 2023

In 2023 formuleerden we met cliënten en collega's onze koers voor 2024 - 2026: 'Leviaan bouwt aan sterke verbindingen'. Er waren wisselingen binnen teams en managers en een wisseling van bestuurder. Als nieuwe bestuurder maakte ik kennis met alle teams en introduceerde de nieuwe koers. Ondanks de wisselingen bleven we samen doen waar we voor staan: mensen begeleiden naar het gewenste leven en werken vanuit onze kernwaarden vertrouwen, ontwikkelen en verbinden.

Doorontwikkeling wooncirkels

Er is aandacht voor ontmoeting en participatie binnen de wooncirkels. Dankzij de projecten Planning & Roostering en Organisatie van Zorg in de Wooncirkels gaat het werken in de wooncirkels steeds beter en sluiten begeleidingsvragen beter aan bij de roosters. In 2024 integreren we laagdrempelige ontmoeting in de wooncirkels.

Netwerkzorg

In Zaandam startten we met het doorbraakproject Netwerkzorg met steungroepen rondom cliënten. Samenwerken met naastbetrokkenen en belangrijke anderen binnen het netwerk van cliënten is het uitgangspunt van het project en in bijeenkomsten met naastbetrokkenen.

Regioplannen opgesteld en goedgekeurd

Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Gemeenten, zorgverzekeraars, inwoners en zorgorganisaties stelden daarvoor regioplannen op. In het regioplan staat hoe de regio met thema's als passende GGZ en een gezonde leefstijl aan de slag gaat. Leviaan is betrokken bij de regioplannen voor Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord. Voor de thema's mentale gezondheid en het vergroten van sociale cohesie in de wijk krijgen we in de uitvoering een belangrijke rol. Daar zijn we heel blij mee.

Digitaal tenzij

Het project Blended Care en Domotica zette in 2023 in op verder verkennen en invoeren van technologie dat ondersteunt bij het begeleiden van mensen. De digitale aftekenlijst Medimo is hier een mooi voorbeeld van. Vanuit het project Vernieuwing Applicatielandschap zijn de eisen van een ECD onderzocht. De visie rondom het ECD stelden we vast: 'Bij Leviaan is de cliënt eigenaar van zijn/haar/hen dossier. Het dossier helpt cliënten om samen met belangrijke anderen en de begeleiding de eigen herstelwens te inventariseren, krachten en kwetsbaarheden te onderzoeken en samen opties te verkennen die kunnen helpen in de weg naar herstel. Deze leggen we vast zodat we stapsgewijs, gezamenlijk en vanuit regie van de cliënt toewerken naar het gewenste leven.' Hierbij bundelen we visie, bedrijfsvoering en inhoud in het belang van de cliënt. Ook biedt het kansen om onze methodiek aan te scherpen en onze krachtgerichte en netwerkgerichte ondersteuning krachtiger en bondiger te maken.

Koers

Vanaf eind 2022 doorliepen we een traject om een nieuwe koers te formuleren. De koers is de lijn van de afgelopen jaren, met de blik naar voren en aansluitend op maatschappelijke ontwikkelingen. Onze nieuwe koers heeft drie strategische ambities: sterk netwerk rondom cliënten, niemand tussen wal en schip en optimale benutting van menskracht. Hiermee waarborgen we de continuïteit van onze ondersteuning en houden we tegelijkertijd plezier in ons werk.

Maaïke Zweep
Bestuurder

2. Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens

Leviaan

Slenkstraat 201-4

1441 MN Purmerend

Identificatienummer Kamer van Koophandel 412 35 221

t: 088 200 1000

e: info@leviaan.nl

w: leviaan.nl

2.2 Structuur van de organisatie

Leviaan is een stichting, opgericht op 6 november 1986.

2.3 Kerngegevens

Leviaan coacht en ondersteunt mensen met psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheden op alle levensgebieden, zoals wonen, werken, vrije tijdsbesteding, zingeving en relaties. Dat doen wij vanuit de krachtenaanpak, een werkwijze die afgeleid is van herstelondersteunende zorg en netwerkzorg mogelijk maakt. In lijn met de ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis, levert Leviaan maatwerk: van tijdelijke, lichte begeleiding en ontmoeting tot meer structurele en intensieve begeleiding. Als de zorgvraag dit nodig maakt, bieden wij coaching en ondersteuning vanuit een beschermde woonvorm, met zowel geclusterde als individuele woonruimtes. Bijzondere aandacht gaat uit naar mensen met:

- psychotische stoornissen
- een stoornissen in het autisme spectrum (ASS)
- het syndroom van Korsakov
- psychotische stoornissen in combinatie met problematisch middelengebruik
- een licht verstandelijke beperking in combinatie met psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheden
- een forensische achtergrond in combinatie met psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheden
- jongvolwassenen met psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheden
- ouderen met psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheden

Leviaan bood in 2023 de volgende diensten aan:

- Woonvoorzieningen (financiering Wmo, Wlz en justitieel)
  - beschermd wonen in een groep binnen een woonvorm
  - beschermd wonen in een groep dichtbij een kantoor
  - beschermd wonen in een groep in de wijk
  - coaching en training vanuit een trainingscentrum
  - individueel beschermd wonen, geclusterd
  - individueel beschermd wonen in de wijk
- Woonbegeleiding thuis (financiering Wmo, Wlz en justitieel)
  - beschermd thuis

- ambulante begeleiding
  - Stoelen met Kansen
  - Bemoezorg
  - Housing First
- Werken, leren, trainen, dagactiviteiten en inloop (financiering Wmo, Wlz, Participatiewet en UWV)
    - Leviaan biedt coaching en ondersteuning bij werken, leren, trainen, participatie en inloop, met actieve inzet van ervaringsdeskundigheid.

2.4 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten

Kerngegevens GGZ	Aantal
Aantal cliënten in zorg/behandeling op 1 januari 2023 (a)	1.756
Aantal nieuw ingeschreven cliënten in zorgbehandeling in 2023 (b)	339
Totaal aantal cliënten in zorg/behandeling in 2023 (c=a+b)	2.095
Aantal uitgeschreven cliënten in 2023 (d)	316
Aantal cliënten in zorg/behandeling op 31 december 2023 (e=c-d)	1.779
Waarvan Zorg Zwaarte Pakket (ZZP)- cliënten in zorg/behandeling op 31 december 2023	301
Capaciteit	
Aantal beschikbare bedden/plaatsen voor dagelijkse planning opnames, verblijf of dagbehandeling	337
Waarvan kleinschalig wonen	337
Productie	
Aantal ambulante uren in 2023	160.839
Aantal Wlz dagen in 2023	64.250
Aantal Wmo dagen in 2023*	44.657
*) ontleend aan het instellingsstelsel, niet uit DIS	
Personeel GGZ	Aantal
GGZ-georiënteerde personeelsleden*) in loondienst op 31 december 2023	465
GGZ-georiënteerde personeel in FTE op 31 december 2023	337,19
Overige GGZ-personeelsleden in loondienst op 31 december 2023	81
Overige GGZ-personeel in FTE op 31 december 2023	56,11
Totaal aantal personeelsleden in loondienst op 31 december 2023	546
Totaal aantal personeelsleden in FTE op 31 december 2023	393,30
Aantal psychiaters in loondienst op 31 december 2023	0

*) GGZ georiënteerde personeelsleden: personeel primair proces

2.5 Werkgebieden

Leviaan is actief in de regio's Zaanstreek, Waterland, West-Friesland, Alkmaar/Dijk en Waard en statutair gevestigd te Purmerend.

3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

3.1 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur (RvB) wordt gevormd door één persoon en kende in 2023 een bestuurswissel. De heer J.F.C. Jetten was bestuurder tot 1 juli 2023 met een fulltime dienstverband en bezoldigd binnen klasse III van de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg en jeugdhulp, behorende bij de Wet Normering Topinkomens 2. De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat op stichting Leviaan op grond van de formele criteria en de daaraan gekoppelde puntentelling (score 10) een klassenindeling IV van toepassing is. De Raad van Toezicht (RvT) heeft besloten om voor de bezoldiging van de bestuurder en de vergoeding van de RvT de lagere klasse III te hanteren. Dhr. Jetten is in 2017 geaccrediteerd en in 2022 geheraccrediteerd. Hij was opgenomen in het accreditatieregister van de NVZD en werkte via intervisie, opleiding en regionale/landelijke uitwisseling continu aan zijn ontwikkeling.

Nevenfuncties in 2023 t/m 1 juli 2023:

- Bestuurslid Valente (voorheen RIBW Alliantie)
- Lid Raad van Commissarissen Woningcorporatie WoonOpMaat
- Bestuurslid Landelijke Stichting voor Thuislozenzorg en Onderdak (LSTO)

Mevrouw M. Zweep-de Haan heeft als waarnemend bestuurder van 1 juli tot 1 september de vacant gekomen functie met een fulltime dienstverband waargenomen.

Vanaf 1 september 2023 is mevrouw Zweep- de Haan benoemd als bestuurder van Leviaan met een fulltime dienstverband en is bezoldigd binnen klasse III van de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg en jeugdhulp, behorende bij de Wet Normering Topinkomens 2. De RvT heeft vastgesteld dat op Stichting Leviaan op grond van de formele criteria en de daaraan gekoppelde puntentelling (score 10) een klassenindeling IV van toepassing is. De RvT heeft besloten om voor de bezoldiging van de bestuurder en de vergoeding van de RvT de lagere klasse III te hanteren. Mevrouw Zweep start haar accreditatietraject bij de NVZD na 1 jaar in dienst te zijn als RvB, zij werkt via intervisie, opleiding en regionale/landelijke uitwisseling continu aan haar ontwikkeling.

Nevenfuncties in 2023:

- Lid Raad van Toezicht Zinzia Zorggroep
- Lid Raad van Toezicht Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (onbezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Familievertrouwenspersonen PLUS (onbezoldigd)

De RvB bespreekt het aangaan van nevenfuncties met de Raad van Toezicht, ter beoordeling van mogelijke belangenverstrengeling. In 2023 is geen sprake van belangenverstrengeling.

3.2 Verslag interne toezichthouders

De operationele organisatie was in dit post-covid jaar nog uitdrukkelijk met het herstel bezig. Met hoge verzuimcijfers en hoge kosten van inhuur kwam een positieve exploitatie onder druk. Daarbij

had de invoering van de wooncirkels in 2021-2022 nog steeds impact op de 'souplesse' van de organisatie. Het vertrek van de bestuurder leidde na breed intern beraad tot een nieuw bestuurders profiel, die onder andere het nieuwe strategische plan ten uitvoer kon nemen. De herijking van het nieuwe koersplan was tekenend voor 2023. De benoeming van de interne kandidaat tot bestuurder werd breed gedragen. Aan het einde van het jaar werd duidelijk dat op termijn drie leden de RvT verlaten in 2024.

Tegen deze achtergrond besloot de RvT het aantal leden terug te brengen van 6 naar 5. De werving van twee nieuwe kandidaten is eind 2023 gestart. Kortom, we kunnen 2023 in vele opzichten typeren als een markant jaar voor Leviaan.

De Raad van Toezicht (RvT) bestond op 31 december 2023 uit:

Naam	Primaire functie	Nevenfuncties per 1-1-2023	Lid vanaf
Dhr. R.T.M. Janssen Lid	Bijzonder hoogleraar emeritus aan de Universiteit van Tilburg en Rotterdam	Lid RvT Stichting Wij 3.0 Utrecht Voorzitter a.i RvT Zorggroep Almere per 01-09-2023 Lid RvT Stichting Stroomz Lid auditcommissie ZonMw Lid RvT Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen en Verslaving, Rotterdam Lid RvT Platform31 Den Haag Lid van de wetenschappelijke adviesraad van de Nederlands Vereniging van Toezichthouders (NVTZ)	01-11-2016 2 ^{de} termijn, niet herkiesbaar
Mw. W.J Brandt Lid	Directeur Veilig Thuis Kennemerland/sector manager veiligheidsregio	Eigenaar WB-veranderadvies O-DPG Lid Dagelijks bestuur Vereniging Landelijk Netwerk Thuis	01-01-2019 2 ^{de} termijn, niet herkiesbaar
Dhr. E. Westphal	Directeur bedrijfsvoering & diensten gemeente Purmerend	Gastdocent public control bij het Zijlstra Centra Vrije Universiteit Lid RvT Expertisecentrum Forensische Psychiatrie	01-01-2020 1 ^{ste} termijn, herkiesbaar
Dhr. F.A.M. van Dooren	Eigenaar Frank van Dooren Advies	Onafhankelijk voorzitter De Driehoek Senior Trainer en executive coach De Baak VNO-NCW Associate partner ADJ	01-03-2020 1e termijn, Herkiesbaar
Dhr. J. van Weeghel	Bijzonder hoogleraar emeritus, Tilburg University	Bestuurslid MIND Platform en lid RvT Stichting MIND Interim hoofdredacteur tijdschrift Participatie en Herstel Voorzitter programmacommissie Panel Psychisch Gezien Lid Expertgroep Netwerkpsychiatrie	01-01-2023 1e termijn, herkiesbaar

Mw. A. van Schaik	Bestuurder GGZ Rivierduinen	Eigenaar eenmanszaak Artsenintervisie Oprichter en bestuurslid Stichting Yeye Psychiater Mental Health Caribbean, Bonaire Docent/trainer Curriculum Clinical Leadership	01-07-2023 1e termijn, herkiesbaar
-------------------	-----------------------------	---	---

Benoemingstermijn leden RvT:

Een volgens rooster aftredend lid is ingevolge de statuten éénmaal herbenoembaar voor een periode van vier jaar.

Activiteiten

Remuneratiecommissie: dhr. Janssen (voorzitter tot 1 juli) mw. A. van Schaik (v.a. 1 juli 2023 voorzitter)

Auditcommissie: dhr. E. Westphal (voorzitter) en mw. W.J. Brandt

Commissie kwaliteit en veiligheid: dhr. F.A.M. van Dooren, dhr. J. van Weeghel en mw. A. van Schaik (v.a. 1 juli 2023)

Door het aantreden van nieuwe leden hebben niet alle leden een cursus of opleiding gevolgd. Een aantal leden volgde een of meerdere digitale cursussen of opleidingen en gaf daarvan een korte terugkoppeling in de vergadering. Mevrouw A. Qotit maakte tot en met juli 2023 als trainee deel uit van de RvT. Zij nam deel aan alle reguliere vergaderingen, de vergaderingen van de commissies en de overige bijeenkomsten, zoals Artikel 24 vergadering met de OR, de themabijeenkomst met de OR en CCR, locatiebezoeken en de evaluatie van de RvT.

Governancecode zorg

Leviaan leeft de zeven principes van de Governancecode Zorg na. Hieronder staat hoe de RvT in 2023 invulling gaf aan deze principes.

- 1. Goede zorg:** In de driemaandelijke bestuursrapportage komen bijzonderheden en afwijkingen in het primair proces naar voren. Met de bestuurder wordt besproken hoe hierop bijgestuurd kan worden. Met de bestuurder wordt in de auditcommissie dieper ingegaan op het financiële aspect en in de commissie kwaliteit op het kwaliteitsaspect. De commissies geven advies aan de bestuurder over bijsturen.
- 2. Waarden en normen:** De RvT was in 2023 nauw betrokken bij de ontwikkeling de nieuwe meerjarenkoers ontwikkeld, evenals de CCR en de OR. Leviaan staat als organisatie midden in de samenleving en beweegt mee met maatschappelijk ontwikkelingen. Tegelijkertijd blijft Leviaan staan waarvoor het al jaren staat. De missie en visie stonden dan ook niet ter discussie en de kernwaarden bleven onveranderd. De missie, visie en kernwaarden zijn opgenomen in de nieuwe koers en (online) zichtbaar voor alle medewerkers, cliënten, naasten en samenwerkingspartners.
- 3. Invloed belanghebbenden:** Zie hoofdstuk 3.4 (cliënt medezeggenschap) en hoofdstuk 3.5 (medewerker medezeggenschap). In 2023 kwamen de RvT, CCR, OR en RvB twee keer samen in bijeenkomsten over de nieuwe koers en over ervaringskennis.
- 4. Inrichting governance:** Met de stuurcyclus, statuten, reglementen en transparante verslaglegging is er duidelijkheid over verantwoordelijkheden en taken en controleerbaarheid mogelijk. Het traject gericht op een nieuwe besturingsstructuur voor de organisatie is zorgvuldig doorgelopen met verschillende disciplines, waaronder de RvT. De RvT heeft

goedkeuring gegeven op de nieuwe besturingsstructuur.

5. **Goed bestuur:** Met het vertrek van voormalig bestuurder Han Jetten benoemde de RvT Maaïke Zweep per 1 juli voor een periode van 3 maanden tot waarnemend bestuurder van Leviaan. In september stemde de RvT na een zorgvuldig wervings- en selectieproces in met de benoeming van Maaïke Zweep als nieuwe bestuurder van Leviaan per 1 september 2023. De RvT besloot hernieuwd, in goed overleg en met volledige instemming van de RvB, om vanuit de maatschappelijke opdracht en de daarbij behorende verantwoordelijkheid, af te wijken van de WNT indeling (Wet Normering Topinkomens). Op grond van de richtlijnen wordt Leviaan ingedeeld in klasse IV van de WNT. De Raad heeft besloten intern de lagere indeling in klasse III te hanteren op grond van een gefundeerde inschatting van de complexiteit van de organisatie.
6. **Verantwoord toezicht:** De rol van de RvT en de uitoefening ervan is open en transparant geregeld. Dit doen we via het programma Goed Toezicht van NVTZ.
7. **Continue ontwikkeling:** De RvT leden ontwikkelen zich met trainingen en cursussen. Ieder jaar doet de RvT een zelfevaluatie en eens per drie jaar is dit onder externe begeleiding. In 2023 is de toezicht visie van de RvT herzien.

3.3 Bedrijfsvoering

Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop Leviaan haar interne bedrijfsvoering inricht om activiteiten te beheren, bewaken en verbeteren. Ook is aangegeven welke significante wijzigingen zijn aangebracht in het interne risicobeheersing- en controlesysteem en de voornaamste risico's waarmee de organisatie wordt geconfronteerd.

Planning- en controlecyclus

Leviaan beschikt over een planning- en controlecyclus dat bestaat uit:

- Meerjaren koersnotitie
- Jaarlijkse kaderbrief
- Jaarplan
- (scenario) Begroting
- Kwartaal bestuursrapportage
- Maandelijks digitale stuurinformatie

De jaarlijkse planning- en controlecyclus start in juni met het uitbrengen van een kaderbrief, waarin de RvB prioriteiten formuleert voor het daaropvolgende jaar. In het najaar is het jaarplan en de begroting 2024 opgesteld. In december 2023 is het jaarplan en de begroting 2024 goedgekeurd door de RvT.

De bestuursrapportage wordt elk kwartaal gemaakt en gaat in op strategische en zorginhoudelijke onderwerpen, balans- en resultaatontwikkeling en ontwikkelingen met betrekking productie/bezetting, wachtlijst en personeel. Het bevat ook een uitgebreide risicoparagraaf. Maandelijks wordt inzicht gegeven in de financiële ontwikkeling van de verschillende onderdelen van de organisatie. Kengetallen en ratio's zijn geïncorporeerd in de Business Intelligence tool en op ieder moment digitaal inzichtelijk voor de RvB en het management.

De RvB monitort de integrale of stafverantwoordelijkheid van managers in directie/managementoverleg, bilaterale werkoverleggen met managers, directiebeoordeling, strategisch beraad en het Besluitvormend Coördinerend Overleg.

Automatisering

De organisatie ontwikkelde zich de afgelopen jaren sterk op automatiseringsgebied en onderscheidt zich met het grootschalig aanbieden van digitale begeleiding. Alle ambulante medewerkers werken met digitale begeleiding, cliëntdossiers zijn gedigitaliseerd, cliënten kunnen inloggen op een eigen portaal en wij zetten in op verdere ontwikkeling van planning en roostering. De organisatie volgt nauwkeurig de ontwikkelingen op het gebied van bescherming persoonsgegevens en veiligheid en heeft continu aandacht voor privacy en digitale veiligheid.

In 2023 zijn stappen gezet om tot verdere ontwikkeling van ons gehele applicatielandschap te komen. In 2024 en 2025 vervolgen we dit.

Voornaamste risico's bedrijfsvoering

Als voornaamste risico's voor onze bedrijfsvoering zien wij voor de komende periode voornamelijk een hoog (sectorbreed) verzuim, de krappe arbeidsmarkt, een tariefdruk (mede in relatie tot sterk stijgende inflatie) en IT-risico's, waaronder cyberaanvallen en datalekken. Zie voor impact op de resultaten van boekjaar 2023 hoofdstuk 4.5.

Er is geen sprake van complexe toerekeningsproblemen, waarderingvraagstukken en/of andere risico's rondom financiële verslaggeving. Onze organisatie heeft de risicobereidheid en risicocultuur in beeld gebracht en het beleid omschreven in een separaat memorandum 'Risicomanagement: risicobereidheid en risicocultuur'. Fraude, corruptie en naleving wet- en regelgeving is expliciet onderdeel van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Leviaan heeft fraude risico's als onderdeel van het veiligheidsplan in kaart gebracht, waarbij de maatregelen ter voorkoming van dergelijke risico's staan beschreven. Op advies van de accountant zullen wij dit plan op enkele punten verder uitdiepen. Leviaan is zich bewust van de potentiële fraude risico's en streeft op basis van de juiste tone at top een veilige werkcultuur na waar fraude(risico's) bespreekbaar zijn. In 2023 zijn er geen gevallen van fraude, corruptie of non compliance geconstateerd. Leviaan heeft geen externe financiering en onderkent momenteel geen liquiditeit- of kasstroomrisico's welke van invloed kunnen zijn op de continuïteit van de organisatie. Zie voor nadere beschrijving hoofdstuk 4.5.

In- en externe audits

Uit in- en externe audits blijkt dat de bedrijfsvoering adequaat functioneert en efficiënt opereert. Leviaan beschikt over een auditplan met de belangrijkste interne beheersmaatregelen ten behoeve van de afdekking van risico's. Dit plan wordt jaarlijks herzien. Eens per half jaar rapporteert de interne controlefunctionaris zijn bevindingen aan het management, vanuit inventarisatie van bedrijfsrisico's. De tussentijdse controle door de externe accountant vond plaats in het 3de kwartaal 2023 waarna een management letter is verstrekt. Het algemene beeld uit de management letter is dat de interne beheersomgeving van voldoende niveau is. Enkele aanbevelingen ten aanzien van de interne beheersing zullen wij opvolgen. Eerder in 2023 rapporteerde de accountant in het accountantsverslag bij de jaarrekening 2022 de bevindingen aan de RvB en RvT en ontving de organisatie de door de accountant goedgekeurde controleverklaringen rechtmatigheid geleverde zorg 2022, overeenkomstig de daarvoor geldende controle-eisen.

Datalekken

In 2023 meldde onze functionaris gegevensbescherming geen datalekken aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Leviaan heeft passende maatregelen genomen ter voorkoming van toekomstige datalekken.

3.4 Medezeggenschap cliënten

De centrale cliëntenraad (CCR) behartigt de medezeggenschap van cliënten volgens de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen 2018 (WMCZ 2018). De CCR krijgt haar informatie onder meer van de RvB en de lokale cliëntenraden (LCR). Met deelname aan werkgroepen en overleggen heeft de CCR inbreng bij beleidsvoorstellen. De RvB overlegt met de CCR aan de hand van een vooraf vastgestelde jaaragenda. Twee coach/ondersteuners ondersteunen de CCR en de LCR-en. De CCR behartigde in 2023 de cliëntbelangen bij:

Adviesaanvragen

Richtlijn middelengebruik
Koersnotitie
Kaderbrief; Financiële
uitgangspunten
Jaarplan + Begroting 2024

Instemmingsaanvragen

Medezeggenschapsregeling
LCR

Betrokken bij

Sollicitatiecommissie nieuwe bestuurder
Evaluatie wooncirkels
Continuïteitsplan
Betrokkenheid Lcr bij Fitgesprek manager
Nieuwe topstructuur
Participatie in de wooncirkel
Rookvrij Leviaan

Ongevraagd advies

Verhoging presentievergoedingen
Begeleiding bij wens tot levensbeëindiging

3.5 Medezeggenschap medewerkers

De ondernemingsraad (OR) voert namens de medewerkers overleg met de RvB, zoals geregeld in de Wet op de Ondernemingsraden. OR en RvB vergaderen eens per zeven weken. De OR betreft bij zijn oordeelvorming zowel het belang van de medewerker als van de organisatie als geheel. De missie van de OR is: 'Wij versterken de stem van de medewerker, omdat wij vinden dat iedere werknemer van Leviaan ertoe doet'. Speerpunten zijn personeelsbehoud, het leerklimaat bij Leviaan, de veiligheid van de medewerkers en een goede aansluiting van de OR bij de achterban. OR, bestuurder en directeur bedrijfsvoering bespreken ieder kwartaal de bestuursrapportage, waardoor de OR een goed inzicht heeft in de stand van zaken binnen Leviaan.

In 2023 nam de OR deel aan de sollicitatiecommissie voor de selectie van de nieuwe bestuurder. Met de nieuwe bestuurder wist de OR een goede werkrelatie op te bouwen. De OR besteedde veel aandacht aan het contact met zijn achterban. Zo raadpleegde de OR hen over de nieuwe roosterregels en richtlijnen. Er was een goed bezochte contactpersonendag, met als thema omgaan met personeelskrapte en de OR ging in gesprek met medewerkers over de menopauze, met als vraag hoe Leviaan en collega's hierbij kunnen ondersteunen. Om het behoud van personeel te stimuleren stelde de OR een initiatiefadvies op ter verbetering van het attentiebeleid. Ook sprak de OR met bestuurder en De Arbodienst over het terugbrengen van verzuim en verloop. Een ander belangrijk thema was de participatie. De OR stelde een initiatiefadvies op voor het vervoer van cliënten van en naar de participatielocaties. Dit leidde tot een goed gesprek met de nieuwe manager participatie over de plek van de participatie binnen de organisatie en binnen de wooncirkel.

De OR was intensief betrokken bij de herijking van de meerjarenkoers en bezocht samen met de RvT, RvB en CCR de nieuwe ervaringskenniscentrum Pleq in Zaandam. De OR is onder de indruk van de visie en werkwijze van Pleq en van het uitgebreide en laagdrempelige cursusaanbod dat ervaringsdeskundigen daar bieden..

Ingediende adviesaanvragen, instemmingsverzoeken en andere gewisselde stukken

2023-01-10	Advies OR Jaarplan Leviaan
2023-01-10	Advies OR TC Zaanstreek
2023-03-06	Inspiratie en aandachtspunten OR voor de Radendag (OR, CCR, RvB en RvT)
2023-03-21	Advies OR continuïteitsplan
2023-04-21	Initiatief advies attentiebeleid Leviaan
2023-04-25	Vragen OR n.a.v. P&O terugblik
2023-05-20	Advies OR waarnemend bestuurder
2023-07-24	Advies OR bestuurder Leviaan
2023-07-24	Instemming OR regels en richtlijnen roosteren
2023-08-29	Samenwerking OR en bestuurder
2023-10-18	Aanbevelingen OR t.a.v. planning vervoer in de participatie
2023-10-18	Aanbevelingen OR t.a.v. opdracht nieuwe manager participatie
2023-10-18	Vragen OR Leiderschapsvisie
2023-11-28	Advies OR Participatie in de wooncirkel
2023-11-28	Advies OR Jaarplan en begroting 2024

4. Beleid, inspanning en prestaties

4.1 Realisatie 2023

Per kwartaal rapporteert Leviaan in de bestuursrapportage over de voortgang van de koers *Leviaan ziet je!*. De kaderbrief en het jaarplan 2023 zijn uitwerkingen van deze koers. Investerings in innovatie en vernieuwing zijn op de koers gebaseerd, ook de huisvestingsstrategie met als uitgangspunt 'ambulant, tenzij ...'. Daar waar woonruimte nodig is voor de zorgvraag, bieden wij geclusterd of individueel zelfstandige woonruimte. In 2023 maakte Leviaan samen met gemeenten en woningcorporaties verdere stappen in de realisatie van deze strategie, waarbij vooral gewerkt werd aan het realiseren van individuele en levensloopbestendige woonruimten. Sinds juli 2023 zijn in de Lisdoddestraat in Purmerend 15 individuele nieuwbouw appartementen beschikbaar voor cliënten. Voorheen woonden bewoners in vier groepswoningen, met gedeelde badkamer en een gezamenlijke woonkamer. Cliënten ervaren de woningen als een grote verbetering ten opzichte van de oude situatie.

Algemeen beleid verslagjaar (centrum-)gemeenten

Leviaan is opdrachtnemer, lokale partner en adviseur van de gemeenten. In centrumgemeente Zaanstad werkt DeVier (Leviaan, Parnassia, Odion, Leger des Heils) samen met gemeente Zaanstad aan de uitvoering van een ontwikkelagenda rondom verblijf en beschermd thuis. In Purmerend was goed en constructief overleg in de marktconsultatie over de overgang van een subsidie naar inkoop Beschermd Wonen. Leviaan was betrokken bij onderzoeken in West-Friesland in aanloop naar de nieuwe inkoop in 2024. Leviaan is in West-Friesland aangesloten bij aan het Bovenregionaal Expertise Netwerk jeugd en 'Thuis voor Noordje'. In Zaanstad maakten we afspraken over de uitbreiding van Housing First. Ook in West-Friesland openden we dit gesprek. De oriëntatie op Skaeve Huse zetten we voort met woningcorporaties, gemeenten en veiligheidsdomein.

In alle gemeenten draagt Leviaan actief bij aan de woon - zorgvisie en woonzorgopgave. Onder invloed van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting denken we mee over en dringen we aan op uitstroomregelingen voor psychisch kwetsbare mensen die niet onder de uitstroomregelingen vallen (Wlz, uitstroom uit kliniek). Samen met gemeenten zijn we partner in de ontwikkelingen van de ouderenzorg in Zaanstreek-Waterland en West-Friesland, omdat we zelf een toenemende vraag zien van ouder wordende cliënten én om maatschappelijk bij te dragen aan de vermindering van de oplopende druk op toegankelijkheid, beschikbaarheid en kwaliteit van de zorg. Deze lijn trekken we door bij de vertaling van het Integraal Zorgakkoord naar onderdelen

waarop wij kunnen bijdragen, zoals het meedenken over regioplannen en ontwikkeling van mentale gezondheidscentra. Het belang van samenwerking wordt verder vergroot met de doordecentralisatie van Beschermd Wonen naar de niet-centrumgemeenten.

Algemeen beleid verslagjaar zorgkantoren

Sinds 2021 is het weer mogelijk voor mensen met een GGZ-grondslag om een wet langdurige zorg indicatie aan te vragen. Daarmee kreeg Leviaan er direct twee belangrijke opdrachtgevers bij: de zorgkantoren Zilveren Kruis (regio Zaanstreek Waterland) en VGZ (regio Alkmaar, Heerhugowaard en West-Friesland). Inmiddels heeft Leviaan een fijne en stevige relatie opgebouwd. We vinden elkaar op de punten kwaliteitsontwikkeling, innovatie, ervaringsdeskundigheid en omgaan met complexe begeleidingscasuïstiek. De groeiende samenwerking beperkt zich niet tot inkoop en richt zich ook op de ontwikkeling in het hele ggz-netwerk en de ontwikkelingen in de regionale (ouderen-)zorg. De ambitie is om – als de geschikte huisvesting daarvoor beschikbaar komt – woonvormen met meer structuur in ons werkgebied te ontwikkelen, waarschijnlijk in samenwerking met collega-zorgorganisaties, om zodoende het tekort aan deze voorzieningen te verminderen.

Ketensamenwerking GGZ

De samenwerking met de GGZ krijgt steeds beter vorm over alle lagen van de organisatie. Er wordt gewerkt aan de aansluiting met de klinieken en de samenwerking met de GGZ teams van GGZ NHN en de FACT teams van Parnassia krijgt steeds beter vorm. Daarmee wordt thematiek beter uitgelijnd, ontstaat er meer samenhang en is het bestuur beter in staat de benodigde ontwikkelingen te faciliteren. Ook groeit hiermee het inzicht in de aansluiting in de keten. De ontwikkelingen onder IZA dragen hier ook aan bij. Leviaan gebruikt dit inzicht om belangrijke ketenpartners te informeren en te adviseren en om specifieke onderwerpen aan hen te adresseren. Denk aan het organiseren van plekken voor cliënten met een ZZP5 indicatie en zorgen voor een zachte overgang van de kliniek naar de wijk. Hoewel de wachttijden in de GGZ voor behandeling erg lang en verontrustend zijn, slaagden onze teams er in om de wachttijden voor ambulante ondersteuning te beperken. Door deelname aan de Transfertafel in Zaanstad werken we aan het verminderen van wachttijden voor GGZ behandeling.

Samenwerking woningcorporaties

Leviaan zette in 2023 haar intensieve en succesvolle samenwerking met de woningcorporaties in haar werkgebied voort. Hierdoor lukt het om de stap naar ambulantisering en beter passende woonruimte te maken, ondanks de spanning op de woningmarkt en de grote kwalitatieve opgave. In Purmerend is een platform Wonen en Zorg (initiatieventafel) door de gemeente opgestart waarin initiatieven met elkaar worden afgestemd. In West-Friesland biedt de uitstroomberegeling mondjesmaat kansen die er anders niet zouden zijn geweest. Positief is de actieve rol van woningcorporaties en gemeenten in Zaanstad en West-Friesland om Housing First mogelijk te maken.

In Purmerend heeft wooncorporatie Wooncompagnie in 2023 de verbouwing van de Lisdoddestraat afgerond, er zijn 15 2-kamer appartementen gerealiseerd die aan de nieuwbouweisen voldoen. Bijzonder is dat we met Wooncompagnie afspraken dat Leviaan in plaats van dubbele huurverplichtingen – aanvullend op de investeringen van Wooncompagnie – investeert in duurzaamheidsmaatregelen. Resultaat zijn de zonnepanelen op het dak van de Lisdoddestraat. Het effect van het hebben van een eigen plek is op de zelfstandigheid en eigenwaarde van bewoners zichtbaar.

Op de Helsinghaven in Purmerend is in 2023 het eerste 3-kamer appartement van Intermaris gesplitst zodat er 2 cliënten kunnen wonen in een zelfstandige unit. De gemeente Purmerend heeft

een deel van de kosten van de eerste verbouwing gesubsidieerd. Het is de intentie de overige 9 appartementen in 2024 te splitsen. We onderzoeken in de andere regio's ook het "zacht splitsen" van woningen (dit houdt in een gedeelde aansluiting van elektra en water, gedeelde toegang, alle overige ruimtes individueel).

Op de Genuahaven in Purmerend is een start gemaakt met het onderzoeken van de nieuwe woonmogelijkheden. De gesprekken met diverse partners zijn in 2023 gestart.

Daarnaast onderzoeken wij binnen Waterland diverse opties rondom huisvesting, welke passen binnen onze regionale visie. Hierbij kijken wij onder meer naar de vraagontwikkeling binnen de regio, doelgroepen en samenwerkingspartners.

In Wormerveer is de Trainingscentrumlocatie Goudastraat en Wandelweg gesloten, de panden zijn teruggegeven aan ZVH. In deze regio zijn we nog steeds op zoek naar een locatie om een Wooncirkel in Wormerveer-Krommenie te realiseren.

In Enkhuizen zijn we in 2023 in overleg met Welwonen en de gemeente om te kijken naar een nieuwe woonlocatie.. We verwachten hier in 2024 een besluit over te kunnen nemen.

In de regio Alkmaar zijn contacten met een ontwikkelaar die in Alkmaar/Heerhugowaard misschien een locatie voor Leviaan kan realiseren. Deze gesprekken gaan door in 2024.

Regionale samenwerking zorg

Wij zien de noodzaak om juist in een krappe arbeidsmarkt de samenwerking te zoeken met zorgorganisaties. Leviaan participeert in de regionale arbeidsmarktsamenwerking binnen Sigra in Zaanstreek-Waterland. In 2023 droeg Leviaan bij aan de regionale samenwerking in de ouderenzorg in Zaanstreek-Waterland en West-Friesland. Een reden is dat – gelukkig – ook onze cliënten ouder worden, waardoor meer somatische vragen ontstaan. Een belangrijke motivatie is ook de grote druk op de toekomstige zorg door de vergrijzing. Dit maakt regionale en wijksamenwerking onontbeerlijk om de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg in de breedte op niveau te houden. Niet concurrentie, maar samenwerking is noodzakelijk om zorgbreed tot passende zorg te komen. Daarom is Leviaan in aangesloten bij samenwerkingsprogramma G'oud vanuit de ambitie om ouderen in regio Zaanstreek-Waterland een goed leven te bieden. Om het belang van deze samenwerking kracht bij te zetten, tekende Leviaan samen met 21 andere organisaties een intentieovereenkomst.

Aanbod jongvolwassenen

Vanuit Stoelen met Kansen biedt Leviaan samen met jeugdzorgaanbieders ambulante coaching trajecten aan voor jongeren van 16 t/m 23 jaar met psychiatrisch en/of psychosociale problemen, en aan hun sociale omgeving. Dit doen we met twee teams, in de regio West Friesland/Waterland en in Zaanstreek/Alkmaar. Met een coach werken jongeren aan hun zelfstandigheid. Het traject is tijdelijk en voorkomt in vele gevallen plaatsing op een trainingscentrum. In West-Friesland biedt Leviaan aan jongeren vanaf 18 intensieve coaching en training vanuit in een trainingscentrum, een 24 uren setting. In 2023 stroomden meerdere jongeren van het trainingscentrum uit naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Leviaan heeft veel ingezet op de samenwerking met de opvoedpoli om de 18- jongeren ambulant te bedienen en samenwerkingen met jongerenwerk en het vrijwilligerspunt zijn gestart. Na de zomer 2023 sloten we het trainingscentrum in de Zaanstreek omdat de aanmelding vaak een huisvestingsvraagstuk in plaats van een ondersteuningsvraag bleek. De jongeren die er op dat moment verbleven zijn succesvol ondersteund bij het vinden van een nieuwe plek. We praten met de gemeente Zaanstad over wat mist voor jongvolwassenen met een ondersteuningsvraag.

Leviaan participatie

In 2023 is onderzocht op welke wijze participatie meer onderdeel kan zijn van de begeleidingsprocessen binnen de woonvormen. Vanuit het PIWICK (participatie in de woencirkel)-project is bij een aantal locaties onderzocht hoe ontmoeting en participatie kan plaatsvinden. Het Kalf is per 1 januari 2024 overgegaan naar de woencirkel. Voor het komende jaar kijken we hoe de Boed, Weidevenne en het Steunpunt Enkhuizen onderdeel kan zijn van de betreffende woencirkels.

We behaalden met 69% meer dan het begrootte percentage productiedagdelen dagbesteding van 65%. De tweede groep van 12 deelnemers doorliep het talentontwikkelprogramma TOP. Samenwerking met UWV is daarmee verstevigd. Er is ook een start gemaakt met het versterken van de samenwerking met ketenpartners zoals de Prinsenstichting, Odion, Reakt, GGZ Noord-Holland Noord en Parnassia. Dit wordt in 2024 verder onderzocht en verstevigd.

Borging ervaringsdeskundigheid

In 2023 kwamen drie nieuwe ervaringsdeskundigen in dienst. Een leerling ervaringsdeskundige studeerde af en inmiddels volledig in dienst. In 2023 is gestart met het omschrijven van een visie op de inzet van ervaringskennis. De visie wordt in 2024 afgemaakt. Het zorgt voor eenduidigheid binnen Leviaan over de motieven om ervaringskennis in te zetten en geeft richting aan de werving en aansturing.

Familie-ervaringsdeskundigheid

In 2023 zijn er in twee regio's familie en naasten contactgroepen gestart waar ervaringsdeskundigen bij betrokken waren. In Hoorn zijn verschillende groepen samen met Leviaan gefaciliteerd. Verder is gestart met een digitaal regionaal platform voor familie en naasten. Leviaan neemt deel aan de projectgroep. Projectleiderschap ligt bij GGZ NHN. Het idee is om een website te lanceren met daarin BovenJan (www.bovenjan.nl) als contactmogelijkheid.

Ervaringskenniscentrum Pleq

Ervaringskenniscentrum Pleq bestaat sinds juni 2022 en is officieel geopend in april 2023. Vanaf oktober 2022 worden herstelgerichte trainingen en bijeenkomsten aangeboden. In 2023 lag de nadruk op het uitbreiden van het aanbod, op de teamontwikkeling en op de samenwerking met collega-organisaties in de Zaanstreek. Het aanbod is flink gegroeid en divers, met trainingen, ervaringsgenotengroepen, inloop, informatiebijeenkomsten en zelfregie-activiteiten. Het team zoekt actief samenwerking op met andere organisaties in de regio, waaronder met De Hoofdzaak en Parnassia. Pleq biedt steeds meer een bruisende ontmoetingsplaats voor mensen in de Zaanstreek die een ontwrichtende ervaring hebben gemaakt. Zilveren Kruis stelde voor Pleq transformatiemiddelen voor 2023 beschikbaar. De gemeente Zaanstad heeft ook middelen beschikbaar gesteld voor 2023. In 2024 wordt verder gewerkt aan het vinden van structurele financiering en aansluiting bij de ontwikkeling van een netwerk van laagdrempelige steunpunten zoals bedoeld in het IZA.

Forensische zorg

Het aanbieden van forensische zorg gefinancierd vanuit justitie heeft Leviaan nooit gedaan. Leviaan biedt wel zorg aan mensen met een forensische titel in onderaannemerschap bij Fivoor, dit stopt eind 2024. Leviaan is geïnteresseerd wanneer een andere partij het onderaannemerschap voortzet.

4.2 Algemeen kwaliteitsbeleid

Vanuit thema's die voortkomen uit het kwaliteitssysteem neemt de organisatie kwaliteit- en veiligheidsdoelstellingen op in de kaderbrief en jaarplannen en rapporteert hierop in de bestuursrapportage die zij deelt met management, organisatie en de RvT. De aan kwaliteit- en veiligheidsbeleid gestelde eisen zijn verwerkt in ons kwaliteitssysteem en in onze regels en richtlijnen.

Kwaliteitskompas

Met een eigen Kwaliteitskompas werkt Leviaan op een samenhangende manier en visiegericht aan kwaliteitsverbetering. Het Kwaliteitskompas ondersteunt medewerkers bij het voortdurend werken aan kwaliteitsverbetering, in actieve samenwerking met de cliënt, de naastbetrokkenen en elkaar. Het kompas verdeelt de aandacht van meetbare kwaliteit naar meer merkbare kwaliteit en verbindt deze aan elkaar, vanuit een gezamenlijk leer- en ontwikkelproces dat is afgestemd op de individuele behoeften van de cliënt. Het Kwaliteitskompas verbindt kwaliteit in eerste instantie aan de relatie tussen cliënt en begeleider(s). Het biedt een aantal domeinen om op te reflecteren en instrumenten die gerichte meetbare en merkbare informatie opleveren. Het doel is om op een samenhangende manier te werken aan kwaliteitsontwikkeling; door deskundige professionals, met passende instrumenten en actieve leervormen.

Naast kerninstrumenten en leeractiviteiten zijn ook stuurinstrumenten opgenomen in het Kwaliteitskompas. Ze geven richting aan het werken aan kwaliteit en zorgen voor samenhang tussen kwaliteitsontwikkeling in het primair proces en op organisatieniveau. Ook bieden deze instrumenten handvatten om samen te werken aan kwaliteit. De stuurinstrumenten vragen aandacht voor het versterken van professionele reflectie en kwaliteitsbewustzijn en borgen de basisveiligheid met regels en richtlijnen. Tot slot zorgen ze voor een gedegen verantwoordingsproces in lijn met de missie van Leviaan.

De kern van het Kwaliteitskompas is de terugkerende vraag die wij onszelf stellen: werken we vanuit de bedoeling, vanuit onze kernwaarden en de krachtenaanpak om cliënten te ondersteunen bij het bereiken van een voor hun gewenst leven, en doen we dat goed? Met het Kompas komen we vanuit de bedoeling van kwaliteitsinstrumenten tot merkbare en meetbare uitkomsten. Deze uitkomsten gebruiken we om in gesprek met elkaar continu te leren en verbeteren van onze begeleiding. De organisatie heeft een HKZ gecertificeerd kwaliteit- en veiligheidsmanagementsysteem met betrekking tot cliëntenzorg, personeel, organisatie en bedrijfsvoering. De externe audits geven een positief oordeel over de kwaliteitsgerichtheid van de organisatie.

Brandveiligheid

In 2023 zijn 10 incidenten gemeld in de categorie brand met een score 1-2, 6 meer dan in 2022. Het betreft brandende sigaretten, kookincidenten en een probleem met een brandmelder.

Als gevolg van oververhitting vloeistoffen	1
Als gevolg van elektriciteit	1
Als gevolg van (een) smeulend(e) object(en)	8

Onderhoud aan blusmiddelen en systemen zijn volgens planning uitgevoerd, net als de ontruimingsoefeningen.

Milieu- en duurzaamheidsaspecten

Leviaan heeft op organisatie- locatie- en cliëntniveau aandacht voor duurzaamheid. Op organisatieniveau werken wij voor het recyclen van onze oude apparatuur samen met 'ICT vanaf morgen'. Ook praten we met woningbouwcorporaties over de verduurzaming van woningen die wij huren, verbouwingsprojecten en toekomstige panden. Bij de inkoop van producten letten we op het duurzaamheidslabel en kiezen binnen het beschikbare budget de meest duurzame optie. Met vaste leveranciers praten we over duurzame keuzes voor onze producten.

In 2023 bouwden wij voort op de interne campagne 'de knop moet om'. Deze campagne activeert teams om bij hun locatie en met cliënten acties uit te zetten waarmee de energiekosten omlaag gaan. De campagne heeft drie speerpunten: douche korter, zet de temperatuur op 15 graden als je weggaat en op maximaal 19 graden als je thuis bent. Een aantal locaties onderzocht op welke punten nog meer verduurzaamd kon worden, zoals de aanschaf van zuinige apparatuur en afval scheiden. Waar mogelijk gaan onze woningen zoveel mogelijk van het gas af. In alle nieuwe woningen wordt elektrisch gekookt en als kookstellen in de huidige woningen aan vervanging toe zijn, doen we dit met een inductiekookplaat. We delen goede voorbeelden met de organisatie om van te leren. Door cliënten bij de duurzaamheidsacties te betrekken, maken wij hen bewust van stappen die zij zelf kunnen nemen als zij zelfstandig (gaan) wonen.

In ons streven naar continue verbetering en maatschappelijke verantwoordelijkheid, is duurzaamheid de komende jaren cruciaal. Duurzaamheid strekt zich ook uit tot het welzijn van onze cliënten, medewerkers en de bredere gemeenschap. We definiëren concrete stappen om duurzaamheid te integreren in ons dagelijks beleid en operationele besluitvorming. Hierbij werken we ook rondom duurzaamheid vanuit de bedoeling. Wij willen voorkomen dat formele regelgeving en processen prevaleren boven daadwerkelijke verduurzamingsacties. Daarom is het belangrijk om scherp te hebben waar wij directe invloed op hebben en waar wij vanuit onze betrokkenheid op indirecte wijze invloed uitoefenen.

Wij streven de komende jaren de volgende doelstellingen na:

1. **Energiebesparing:** We investeren in energie-efficiëntie om ons energieverbruik te verminderen. Dit omvat het upgraden van onze faciliteiten met energiezuinige verlichting, isolatie van radiatoren en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen waar mogelijk.
2. **Inzet van vervoer:** We moedigen medewerkers aan om duurzaam vervoer te kiezen, zoals carpoolen, fietsen of gebruik van het openbaar vervoer. Voor dienstvervoer overwegen we om elektrische voertuigen aan te schaffen.
3. **Inkoopbeleid:** Wij geven in ons inkoopbeleid prioriteit aan de inkoop van duurzame producten en materialen. Dit omvat de keuze voor onder meer energiezuinige apparaten zoals wasmachines, koelkasten en vaatwassers met een hoog energielabel en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen.
4. **Verbouwingen:** Bij toekomstige verbouwingen en nieuwbouw streven we naar duurzaam ontwerp en materialen en het minimaliseren van afval. Belangrijke aspecten zijn isolatie, hoog rendementsglas, energiezuinige verwarming en koeling en zonnepanelen.
5. **Keuze van huurwoningen:** Bij onze keuze van nieuwe huurwoningen streven wij naar energiezuinige en milieuvriendelijke woningen voor onze cliënten met energielabel C of hoger (A of B).

Voor onze betrokkenheid bij verduurzaming streven wij de volgende doelstellingen na:

1. **Samenwerking met woningcoöperaties** duurzaamheid te bevorderen in de woonomgeving van onze cliënten, zoals het bevorderen van groene ruimten en energiebesparing in de woningen en gemeenschappelijke ruimtes.

2. Medewerkersgedrag: We zetten bewustwordingscampagnes op om duurzaam gedrag onder medewerkers te bevorderen, zoals recycling, energiebesparing, tegengaan van voedselverspilling en vermindering van afval.
3. Cliëntgedrag: We ondersteunen cliënten bij het nemen van duurzame stappen in hun dagelijks leven, zoals het aanleren van milieuvriendelijke gewoonten en het bieden van toegang tot informatie over duurzaamheid.

Vanaf medio 2024 voldoen wij aan de eisen rondom 'gegevensverzameling werkgebonden personenmobiliteit' en zijn onze HR systemen hierop ingericht. Doelstelling van de overheid is om meer inzicht over CO2 uitstoot van woon-werk en zakelijk verkeer.

Ook zijn er belangrijke ontwikkelingen binnen de Europese regelgeving. Voor ons is de verwachting dat wij vanaf 2025 overeenkomstig de CSRD over duurzaamheid moeten rapporteren. Per sector komt een verdere uitwerking, waarna wij de impact voor onze organisatie in kaart brengen. Doelstelling is om voor het eind van 2024 inzicht te hebben in de impact voor Leviaan en dit uit te werken in concrete acties.

Project Zorg en roosteren

Omdat we in 2022 geconfronteerd werden met enorme overschrijdingen in inzet en daarbij een groot verlies, hebben we in 2023 het project Zorg en roosteren uitgevoerd. We begonnen met het vaststellen van de cliëntkaart en interventielijst om zo vanuit de zorgvraag naar een centraal rooster te werken. We keken met de teams hoe de zorg optimaal kan worden uitgevoerd in combinatie met het rooster. We vroegen bij elk team de roosterwensen uit en gingen met het team, het roosteraanspreekpunt en de manager aan het werk om de nieuwe roosters vast te stellen, te communiceren en in te voeren. Het resultaat was dat de ureninzet weer onder controle kwam.

Teamontwikkeling

Om de teams verder te begeleiden in de teamontwikkeling werken we sinds 2022 met trainingsbureau de BrainBakery. Dat is in 2023 voortgezet. Doelstelling was teams beter te laten samenwerken en maximaal gebruik te laten maken van elkaars kwaliteiten. Afhankelijk van de teambehoefte zijn meerdere trainingdagen gegeven. De ervaringen zijn erg positief. Het geeft de medewerkers meer zelfinzicht en geeft handvatten om elkaar beter te begrijpen en beter te samenwerken.

Uitvoering RI&E

We hebben in 2023 een volledige RI&E uitgevoerd getoetst en definitief gemaakt door een kerndeskundige. Er is gebruik gemaakt van het instrument ZorgRIE. Er kwamen knelpunten, maatregelen en actiepunten uit die worden of zijn opgepakt. De meeste medewerkers staan bij hun werk nauwelijks stil bij de arbeidsomstandigheden. Hun aandacht is gericht op de zorg voor cliënten en gevraagd naar ARBO denken zij vooral aan de fysieke omstandigheden zoals binnenklimaat en verstelbare bureaus. De werkdruk wordt over het algemeen als hoog ervaren maar leverde na het beantwoorden van de vragen nauwelijks knelpunten op. Er zijn geen ernstige tekortkomingen gesignaleerd.

Training Fysieke en mentale weerbaarheid

Als uitvloeisel van de resultaten van de RI&E hebben we aan elk team een training fysieke en mentale weerbaarheid gegeven. Omdat de psychosociale arbeidsbelasting het grootste arbeidsrisico is binnen Leviaan, was de training erop gericht om de bewustwording van gedrag van cliënten en medewerkers en de uitwerking op werkplezier, arbeidsbelasting en uitval te bespreken. De trainingen werden goed bezocht en gewaardeerd.

Analyse en plan van aanpak teams met een ziekteverzuim

Omdat het ziekteverzuim het gehele jaar te hoog was (gemiddeld 10%) zijn we gestart met 'verzuimvenster gesprekken'. Elke manager heeft samen met de verzuimadviseur van de arbodienst en de P&O-adviseur periodiek gesprekken over het ziekteverzuim en de meldingsfrequentie. Het verzuimvenster is een hulpmiddel om te komen tot concrete acties behorend bij de verzuimvorm. Dit heeft geresulteerd in meer aandacht voor verzuim, snellere en gerichtere acties door managers en de arbodienst. Ondanks alle inspanningen heeft dit niet geleid tot een verlaging van het verzuim. In 2024 wordt de verzuimaanpak aangescherpt.

Evaluatie FIT gesprekken

Sinds enkele jaren voeren we FIT-gesprekken. In 2023 hebben we dit geëvalueerd. Van alle medewerkers deed 27% mee aan de evaluatie. Dit resulteerde in een aantal verbeter suggesties in het proces en het systeem. Deze suggesties zijn overgenomen en doorgevoerd. De FIT-gesprekken zelf ervaren medewerkers als zeer waardevol en het is duidelijk dat we hiermee een passend instrument hebben voor feedback, bijsturing en aandacht.

Nachtdienstverlening

Minimaal drie medewerkers zijn per nacht ingeroosterd om aan de benodigde toezicht en ongeplande zorgvraag te voldoen in ons werkgebied. In 2023 was dit best een uitdaging, omdat het lastig was om vacatures te vervullen. Het is gelukt en eind 2023 is het team versterkt met twee collega's. Geïndiceerde cliënten voor 24 uren zorg (Beschermd Wonen of Beschermd Thuis) kunnen gebruik maken van de nachtdienst. De nachtdienst bepaalt per situatie wat een passende reactie is; alleen telefonisch contact of een huisbezoek. Daar waar nodig schakelt de nachtdienst met ketenpartners, politie, brandweer en/of huisartsenpost. We merken dat de nachtdienst vaker voor geplande zorgvragen ingezet wordt, zoals verzorgingsvragen of palliatieve zorgvragen. Dit drukt behoorlijk op de flexibiliteit die van de nachtdienst verwacht wordt. Met drie personen is het dan uitdagend om efficiënt en veilig op ongeplande zorgvragen te reageren. We zijn er scherp op dat dagzorg geen nachtzorg wordt.

4.3 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten

4.3.1 Kwaliteit van zorg

Evaluatie van begeleiding

Leviaan levert herstelondersteunende zorg, gebaseerd op ontwikkeling, groei en herstel. Dat doet zij vanuit de Krachtenaanpak, een werkwijze van waaruit cliënten worden gestimuleerd om toe te werken naar hun gewenste leven. Met de Recovery Oriented Practices Index (ROPI-R) meet de organisatie de mate waarin een team herstelondersteunende zorg levert. Teams hebben na deze ROPI-audit meer zicht op hun krachten en ontwikkelpunten en input voor hun ontwikkelplan. In 2023 zijn 11 audits uitgevoerd, hieronder de resultaten:

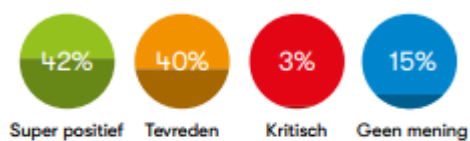
Ontwikkelkansen	Hoogtepunten
Ambulante team	Ambulante teams
- Medezeggenschap	- 80% scoort voldoende
- Inzet ervaringsdeskundigheid	- Uitdragen herstelondersteunende zorg, voldoende/goed
Wooncirkels	Wooncirkels
- Begeleidingsdoelen gebaseerd op eigen kracht	- Medezeggenschap, voldoende/goed
- Uitdragen van de herstelvisie	Algemeen
Algemeen	- Zorg die aansluit

- Betrokkenheid netwerk - Begeleidingsdoelen gebaseerd op eigen kracht	- Client in regie
---	-------------------

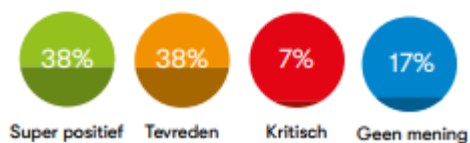
Cliënttevredenheid

Sinds 2022 is de tevredenheidsmeting integraal onderdeel van het ECD. In het voortgangsgesprek tussen cliënt en begeleider wordt de tevredenheid besproken en gemeten. De cliënt heeft ook de keuze om dit anoniem te doen via Mijn Dossier. Met het meten van tevredenheid krijgen we cyclisch inzicht in de ervaringen van cliënten op essentiële onderdelen in de begeleiding. Met dit inzicht kunnen de cliënt en de begeleiding hun werkwijze aanscherpen of juist koesteren. In 2023 is het de organisatie en de teams onvoldoende gelukt de verbeteradviezen te bespreken met de cliëntenraden. De NPS-vragen zijn onderdeel van de tevredenheidsmeting. In 2023 namen we deze meting af bij 430 unieke cliënten:

Cliënttevredenheid over de begeleiding

Waarschijnlijkheid dat cliënten Leviaan aanbevelen

Vertrouwenspersoon

In 2023 benaderden 42 cliënten en twee naastbetrokkenen (familie, partner of medewerker) de cliëntvertrouwenspersoon en dat is meer dan in 2022 (38 mensen). Het aantal kwesties bedroeg dit

jaar 110 (in 2022: 86). De meeste kwesties worden op locatie opgelost. In 2023 heeft de CVP twee keer ondersteuning geboden bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie.

Vrijwilligers

De inzet van vrijwilligers is onmisbaar voor cliënten. Naast het inzetten van belangrijke anderen en resourcegroepen vormen zij een belangrijke groep die vrijblijvend contact heeft met cliënten, zonder iets te moeten vanuit een doel of vanuit een plan. In 2023 steeg het aantal van ongeveer zestig naar negentig actieve vrijwilligers binnen Leviaan. Eind 2023 namen we afscheid van VrijwilligersNH, onderdeel van de Wilgaerden Leekerweide Groep. Het doel is dat eind 2024 honderdvijfentwintig vrijwilligers zich actief inzetten. Naast het matchen van vrijwilligers op vraag- en aanbod gaan we werven op basis van de krachten en talenten. Samen met de vrijwilliger onderzoeken we waar dat het beste kan. We nemen ook het vrijwilligersbeleid onder de loep en zorgen dat deze aansluit bij de praktijk.

4.3.2 Klachten en incidentmeldingen

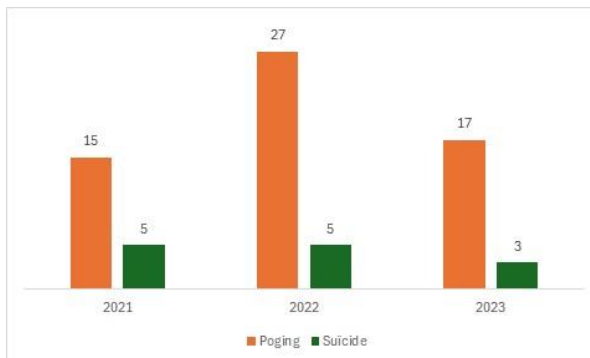
Klachten

Leviaan werkt met een externe klachtencommissie. Beide partijen streven ernaar om ingediende klachten zoveel mogelijk met bemiddeling en naar tevredenheid van de klager op te lossen, voordat het tot daadwerkelijke klachtbehandeling komt. Het management bespreekt de adviezen van de commissie en toetst deze aan het beleid. Zo nodig volgt bijstelling. In 2023 ontving de klachtencommissie zeven klachtbrieven van cliënten (2022: zeven; 2021: vier). Daarvan is één klacht niet verder behandeld omdat het contact met de klager is verloren. De overige zes klachten zijn op een hoorzitting behandeld waarna de klachtencommissie uitspraak heeft gedaan. De klachtencommissie deed in 2023 over de zes ingediende klachten formeel uitspraak op 10 klachtonderdelen. Van zes klachtonderdelen oordeelde de klachtencommissie dat de klacht gegrond was en op vier onderdelen ongegrond. Bij twee uitspraken deed de commissie aanbevelingen.

Vanuit de Wkkgz is Leviaan verplicht om over een klachtenfunctionaris te beschikken. In overleg met de CCR is Leviaan daarvoor een overeenkomst aangegaan met Centraal Bureau Klachtenmanagement in de Zorg (CBKZ). In 2023 ontving het CBKZ zes klachten. Vijf daarvan werden als informele klacht geoormerkt. Een geval is naar 2024 doorgezet. Van de overige vijf is een klacht niet in behandeling genomen, een klacht is tussentijds beëindigd, een klacht is opgelost met bemiddeling, en een klacht is voorzien van advies/informatie en naar tevredenheid afgehandeld.

Incidentmeldingen

We blijven inzetten op bewustwording over het melden van incidenten. De categorieën zijn aangepast aan de visie en verbijzonderd. Er is een verplichte training ontwikkeld en opgenomen in het kwaliteitspaspoort om het werken en leren van incidenten te borgen. Het onderwerp staat bij alle ambulante en wooncirkelteams vast op de agenda. Bij de ondersteunende dienst blijft minder ontwikkeling op de bewustwording. De toenemende bewustwording bij de teams uit het primair proces is terug te zien in het aantal meldingen. In 2023 zijn 721 meldingen gedaan, een stijging ten opzichte van 2022 toen 637 meldingen binnenkwamen. De meeste meldingen komen binnen op medicatie, grensoverschrijdend gedrag en cliëntgegevens. Suïcide en suïcidepogingen zijn een punt van zorg, ondanks dat een daling is te zien ten opzichte van 2022.

4.4 Samenleving en belanghebbenden

Leviaan zet zich in voor maatschappelijke doeleinden, met initiatieven van en voor cliëntgroepen of individuele cliënten. Veel cliënten maakten gebruik van het individuele activiteitenbudget en een beperkt aantal van het noodfonds. De organisatie honoreerde twee aanvragen voor een bijdrage uit het stimuleringsfonds en één voor een bijdrage uit het noodfonds. Leviaan doneert jaarlijks voor de duur van vijf jaar aan de Stichting Leerstoel Geschiedenis van de Psychiatrie. Deze stichting richt zich op het bevorderen van het historisch inzicht en bewustzijn in de geestelijke gezondheidszorg en het stimuleren en steunen van activiteiten gericht op het behoud en gebruik van het historisch erfgoed van de geestelijke gezondheidszorg. Ook steunt Leviaan het Museum van de Geest als geestverwant. Dit museum beheert, exposeert en bouwt de kenniscollectie van de menselijke geest uit.

4.5 Financieel beleid

Gang van zaken tijdens het boekjaar en toestand per balansdatum

De totale bedrijfsopbrengsten stegen met 3,9% van € 36,0 miljoen in 2022 naar € 37,4 miljoen in 2023. Het genormaliseerde resultaat is in 2023 sterk verbeterd als gevolg van het doorvoeren van diverse beheersmaatregelen. Daarnaast hielden onze financiers bij de verhoging van de tarieven 2023 rekening met een inflatievolgende correctie over 2022. Dit had een positief effect op de resultaatontwikkeling. Ook daalden de energiekosten aanzienlijk in vergelijking tot 2022, toen sprake was van een energiecrisis. Hieronder het genormaliseerde resultaat:

	2023	2022
Resultaat jaarrekening	€ 104.000	-/- € 1.236.000
Bij: Incidentele lasten Corona	€ 0	€ 54.000
Af: mutatie voorzieningen	-/- € 6.000	€ 91.000
Af: overige incidentele baten en lasten	-/- € 145.000	€ 29.000
Af: compensatie Corona gerelateerd verzuim	€ 0	-/- € 823.000
Genormaliseerd resultaat boekjaar	-/- € 47.000	-/- € 1.885.000

Eigen vermogen, solvabiliteit en rentabiliteit

Het totale eigen vermogen, inclusief bestemmingsreserves, bedroeg ultimo 2023 €11,5 miljoen. De solvabiliteit (eigen vermogen/de totale bedrijfsopbrengsten) bedroeg 30,8% (2022: 31,7%). Vanuit scenario's kijkt de organisatie naar de mate waarin zij zich kan aanpassen aan de snelheid van mogelijke veranderingen in de markt. Gezien het huidige dynamische speelveld en de aanwezigheid risico's, achten wij een robuust eigen vermogen noodzakelijk.

Binnen het eigen vermogen is vanuit gemaakte strategische keuzes € 3,4 miljoen geormerkt voor innovatie en ontwikkeling. Het resterende algemene deel van het eigen vermogen ad € 8,1 miljoen is noodzakelijk om algemene risico's binnen de huidige dynamiek van de sector op te vangen. Er is geen sprake van externe financiering.

Liquiditeit en kasstromen

De liquiditeit geeft de mate weer waarin wij in staat zijn om op korte termijn aan direct opeisbare verplichtingen te voldoen. De current ratio (vlottende activa/kortlopende schulden) bedroeg ultimo 2023 2,54 ten opzichte van 2,67 in 2022. De organisatie beschikte over een gezonde liquiditeitspositie.

Ratio's	2023	2022
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal bedrijfsopbrengsten)	30,8%	31,7%
Rentabiliteit (jaarresultaat/totaal bedrijfsopbrengsten)	0,0%	-/- 3,4%
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	2,53	2,67

Aanvullende informatie over financiële instrumenten

Vanuit een prudent financieel beleid hanteert Leviaan geen afgeleide financiële instrumenten zoals opties, termijncontracten en swaps. Overtollige liquide middelen verspreidt zij, voor zover het saldo en toekomstige ontwikkelingen dat toelaat, over diverse banken op spaarrekeningen en deposito's. Het beleid is vastgelegd in het treasury statuut.

4.6 Toekomstverwachting

Met veel enthousiasme ontwikkelden we in 2023 de nieuwe koers voor 2024 - 2026 met drie strategische ambities: sterk netwerk rondom cliënten, niemand tussen wal en schip en optimale benutting van menskracht. In 2024 starten we met de realisatie van de strategische ambitie door te bouwen aan sterke verbindingen. Dit doen we onder andere via onze projecten digitaal tenzij, netwerkzorg, positieve gezondheid en de Leviaan gemeenschap.

Leviaan

- **Resultaatvergelijking**

Resultaatvergelijking

Zoals blijkt uit de resultatenrekening bedraagt het resultaat na belasting over 2023 € 104.795 (2022: € -1.236.757). Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2023 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de resultatenrekening over 2023 met ter vergelijking de resultatenrekening over 2022. Opbrengsten en kosten zijn hierbij uitgedrukt in euro's en in een percentage van de opbrengsten.

	2023		2022	
Opbrengsten	37.403.533	100,0%	36.001.167	100,0%
Brutomarge	37.403.533	100,0%	36.001.167	100,0%
Personeelskosten	27.969.378	74,8%	28.071.509	78,0%
Afschrijvingen	579.658	1,5%	570.481	1,6%
Overige bedrijfskosten	8.848.370	23,7%	8.561.743	23,8%
Totaal kosten	37.397.407	100,0%	37.203.733	103,3%
Bedrijfsresultaat	6.126	0,0%	-1.202.566	-3,3%
Financiële baten & lasten	98.669	0,3%	-34.191	-0,1%
Resultaat voor belastingen	104.795	0,3%	-1.236.757	-3,4%

Resultaatbestemming

<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	2023	2022
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsreserve huisvestingsbeleid	-118.115	-175.632
Bestemmingsreserve ontwikkeling Ervaringskenniscentrum Pleq	-74.729	-68.366
Bestemmingsreserve doorontwikkelen ICT en E-health	-37.000	-37.000
Bestemmingsreserve verzuimontwikkeling	-300.000	-150.000
Algemene reserves	634.639	-805.759
	<u>104.795</u>	<u>-1.236.757</u>

Leviaan

- **Financiële positie**

Financiële positie

Onderstaand volgt een samenvatting van de balans per 31 december 2023 en per 31 december 2022:

	<u>31 dec 2023</u>		<u>31 dec 2022</u>	
Activa				
Materiële vaste activa	1.617.455	8,6%	1.528.704	8,4%
Vorderingen	4.878.400	25,8%	4.412.717	24,2%
Liquide middelen	12.389.371	65,6%	12.285.725	67,4%
	<u>18.885.226</u>	100,0%	<u>18.227.146</u>	100,0%
Passiva				
Eigen vermogen	11.529.183	61,0%	11.424.388	62,7%
Voorzieningen	553.647	2,9%	559.635	3,1%
Kortlopende schulden	6.802.396	36,0%	6.243.123	34,3%
	<u>18.885.226</u>	100,0%	<u>18.227.146</u>	100,0%

Werkkapitaal

Op basis van de voorgaande balans kan een opstelling worden opgegeven van het werkkapitaal. Onder werkkapitaal wordt verstaan het geheel van vlottende activa verminderd met de kortlopende schulden. De omvang van het werkkapitaal geeft informatie over de liquiditeitspositie van de organisatie.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>	<u>verschil</u>
Vorraden en onderhanden werk	0	0	0
Vorderingen	4.878.400	4.412.717	465.683
Effecten	0	0	0
Liquide middelen	12.389.371	12.285.725	103.646
	<u>17.267.771</u>	<u>16.698.442</u>	<u>569.329</u>
Af: Kortlopende schulden	-6.802.396	-6.243.123	-559.274
Netto werkkapitaal	<u>10.465.375</u>	<u>10.455.319</u>	<u>10.055</u>

Solvabiliteit

Uit de solvabiliteit - de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen dan wel de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen - blijkt het weerstandsvermogen van een organisatie. Hoe hoog deze solvabiliteit moet zijn, hangt af van de aard van de organisatie. Hiervoor kunnen geen algemeen geldende normen worden gegeven. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de solvabiliteit van de organisatie.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen	156,7%	167,9%
Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	61,0%	62,7%

Liquiditeit

Uit de liquiditeit, zijnde de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden, blijkt in hoeverre een organisatie aan haar financiële verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de liquiditeitspositie van de organisatie.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Quick ratio (vorderingen, effecten en liquide middelen - voorraden) / kortlopende schulden	2,5	2,7
Current ratio (vorderingen, effecten en liquide middelen) / kortlopende schulden	2,5	2,7

Leviaan

- **Jaarrekening 2023**

Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	Ref	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen en terreinen		703.209	551.582
Installaties		77.982	98.722
Inventaris		299.471	356.245
Vervoermiddelen		14.780	23.097
Automatisering		<u>522.014</u>	<u>499.058</u>
	1	1.617.455	1.528.704
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Vorderingen op handelsdebiteuren	2	125.221	108.415
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	1.333.191	1.424.393
Overige vorderingen en overlopende activa	4	<u>3.419.988</u>	<u>2.879.909</u>
		4.878.400	4.412.717
Liquide middelen	5	<u>12.389.371</u>	<u>12.285.725</u>
		12.389.371	12.285.725
		<u>18.885.226</u>	<u>18.227.146</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Stichtingskapitaal	6	2.948	2.948
Algemene reserve	7	8.103.315	7.468.676
Bestemmingsreserve	8	<u>3.422.920</u>	<u>3.952.764</u>
		11.529.183	11.424.388
Voorzieningen			
Voorziening jubileumuitkeringen		241.398	211.619
Voorziening verlieslatend contract		145.890	191.750
Voorziening langdurige zieken		<u>166.359</u>	<u>156.266</u>
	9	553.647	559.635
Kortlopende schulden			
Vooruitontvangen bedragen	10	17.053	271.372
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	11	418.404	217.712
Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen	12	1.252.327	1.308.229
Schulden ter zake van pensioenen	13	541.360	564.756
Overige schulden en overlopende passiva	14	<u>4.573.252</u>	<u>3.881.055</u>
		6.802.396	6.243.123
		<u>18.885.226</u>	<u>18.227.146</u>

Resultatenrekening over 2023

	Ref	<u>2023</u>	<u>2022</u>
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
15			
Wet Langdurige Zorg	15.1	16.872.777	14.019.929
Wet Maatschappelijke ondersteuning	15.2	19.290.700	19.932.487
Forensische zorg	15.3	196.445	213.559
Baten uit onderaanneming	15.4	293.988	374.672
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	15.5	51.584	48.083
		<u>36.705.494</u>	<u>34.588.730</u>
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten			
16			
Subsidies		317.199	1.149.156
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS		<u>0</u>	<u>0</u>
		317.199	1.149.156
Netto opbrengsten			
		37.022.694	35.737.886
Overige bedrijfsopbrengsten	17	<u>380.839</u>	<u>263.281</u>
		380.839	263.281
Som der bedrijfsopbrengsten			
		37.403.533	36.001.167
BEDRIJFSLASTEN			
18			
Lonen en Salarissen	18	18.930.437	18.718.292
Uitgekeerde zorgbonussen	18	0	0
Sociale lasten	18	3.152.358	3.235.995
Pensioenen personeel	18	1.587.897	1.673.692
Overige personeelskosten	19	1.372.276	1.370.519
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	20	2.926.410	3.073.012
Afschrijvingen materiële vaste activa	21	579.658	570.481
Overige bedrijfskosten	22	<u>8.848.370</u>	<u>8.561.743</u>
		37.397.407	37.203.733
Bedrijfsresultaat			
		<u>6.126</u>	<u>-1.202.566</u>
Financiële baten & lasten	23	98.669	-34.191
Resultaat voor belastingen			
		<u><u>104.795</u></u>	<u><u>-1.236.757</u></u>
Resultaatbestemming			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserve huisvestingsbeleid		-118.115	-175.632
Bestemmingsreserve ontwikkeling Ervaringskenniscentrum Pleq		-74.729	-68.366
Bestemmingsreserve doorontwikkelen ICT en E-health		-37.000	-37.000
Bestemmingsreserve verzuimontwikkeling		-300.000	-150.000
Algemene reserves		634.639	-805.759
		<u>104.795</u>	<u>-1.236.757</u>

Kasstroom over 2023

	Ref	2023	2022
Bedrijfsresultaat		6.126	-1.202.566
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	21	579.658	570.481
Mutatie voorzieningen	9	<u>-5.988</u>	<u>85.639</u>
		573.670	656.120
Veranderingen in werkkapitaal:			
Mutatie operationele vorderingen	7 tm 8	-465.683	549.083
Mutatie voorraden en onderhanden werk		0	0
Mutatie operationele schulden	10 tm 14	<u>559.274</u>	<u>1.151.519</u>
		93.590	1.700.603
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		673.386	1.154.157
Betaalde rentes	23	<u>98.669</u>	<u>-34.191</u>
		98.669	-34.191
Kasstroom uit operationele activiteiten		772.055	1.119.966
Investerings in materiele vaste activa	1	-668.409	-488.534
Desinvesterings in materiele vaste activa	1	<u>0</u>	<u>5.619</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-668.409	-482.915
Mutatie financieel vaste activa		<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom		103.646	637.051
Mutatie geldmiddelen		<u>103.646</u>	<u>637.051</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari		12.285.725	11.648.674
Stand geldmiddelen per 31 december		<u>12.389.371</u>	<u>12.285.725</u>
Mutatie geldmiddelen		103.646	637.051

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Algemene gegevens

De activiteiten van Leviaan, statutair gevestigd op de Slenkstraat 201 1441MN te Purmerend KvK nummer 41235221 bestaan voornamelijk uit Beschermd Wonen, Begeleid Zelfstandig Wonen en Dagbesteding en Vervoer. Verder wordt verwezen naar ons jaarverslag.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op 31 december 2023.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW).

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn - en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt.

Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden rechtspersonen

Zorginstelling Stichting Leviaan heeft geen verbonden rechtspersonen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de organisatie beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de organisatie het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling Stichting Leviaan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf van ingebruikneming.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen (verbouwingen): 10 %.
- Installaties : 20 %.
- Inventaris : 14,3 %.
- Automatiseringsapparatuur : 33,3 %.
- Vervoermiddelen: 25 %.

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Er zijn in 2023 geen bijzondere waardeverminderingen geweest.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de organisatie, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen Kapitaal, Algemene en Bestemmingsreserves.

Kapitaal

Onder kapitaal is opgenomen het bij oprichting van de Stichting ingebracht kapitaal.

Algemene en overige reserves

Onder Algemene en overige reserves is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van de instelling vrij kunnen beschikken.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de bevoegde organen van de instelling een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan. Zie voor toelichting op de aanwezige bestemmingsreserves de toelichting in de jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3%.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende week 0 t/m 26, 90% gedurende week 27 t/m 52, 80% gedurende week 53 t/m 78 en 75% gedurende week 79 t/m 104.

Voorziening verlieslatend contract

De voorziening verlieslatend contract is gevormd voor een organisatie-eenheid waarbij vanuit een gedetailleerde organisatieanalyse is gebleken dat voor deze locatie een huurcontract is afgesloten die niet gedekt wordt vanuit de huidige vergoeding. Het gaat hierbij om de aangegane verplichting tot het 5 jaar huren van locatie participatie Weidevenne te Purmerend.

De voorziening voor verlieslatende contracten wordt opgenomen tegen contante waarde. Bij de berekening van de contante waarde is een huurindexatie van 2,5%, een disconteringsvoet van 2,25%. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de onvermijdbare kosten.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord. Onder opbrengsten jeugdwet en opbrengsten wmo worden de baten verantwoord uit hoofde van geleverde prestaties op het gebied van verleende jeugdzorg respectievelijk wmo-prestaties. Als realisatiemoment geldt het moment waarop de betreffende prestaties zijn gerealiseerd en op grond van de geldende voorschriften of richtlijnen gedeclareerd kunnen worden bij de opdrachtgever. Tot de opbrengsten jeugdwet worden tevens gerekend mutaties in onderhanden zorgtrajecten met betrekking tot jeugdzorg.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd.

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit opbrengsten anders dan uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning en subsidies. De overige opbrengsten kunnen worden verdeeld in opbrengsten voor het leveren van goederen en opbrengsten voor het leveren van diensten. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper. Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de organisatie zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting Leviaan heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij bedrijfstakpensioenfondsen Zorg en Welzijn. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Leviaan betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Voor pensioenfondsen geldt regelgeving met betrekking tot de vereiste dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. In februari 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 108%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 110%.

De premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen blijft gelijk. Stichting Leviaan heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Leviaan heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten betreffen interestbaten, deze worden toegerekend aan de periode waar zij betrekking op hebben.

Overheidssubsidies

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de instelling zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de instelling gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de instelling voor de kosten van een actief worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

Uitgangspunten Sociaal Domein

Bij het bepalen van de Wmo-opbrengsten heeft de stichting de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen.

Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's in deze opbrengsten van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van stichting en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.). Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke ISD-protocol.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Materiële vaste activa

Ref

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
	1 x € 1.000	x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	1.528.703	1.616.270
Bij: investeringen	668.409	488.534
Bij: herwaarderingen		
Af: afschrijvingen	579.659	570.481
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	5.619
Boekwaarde per 31 december	<u>1.617.453</u>	<u>1.528.704</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
<u>Vorderingen</u>	Ref	
Vorderingen op handelsdebiteuren	2	
Vorderingen op handelsdebiteuren	134.445	116.947
Voorziening dubieuze debiteuren	-9.224	-8.532
	<u>125.221</u>	<u>108.415</u>
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	3	
Vordering uit hoofde van financieringstekort	1.333.191	1.424.393
	<u>1.333.191</u>	<u>1.424.393</u>
Overige vorderingen en overlopende activa	4	<u>31 dec 2023</u>
Vooruitbetaalde bedragen	608.763	301.127
Te ontvangen bedragen	223.048	344.479
Waarborgsom	53.670	53.670
Overige vorderingen	162.275	299.637
Nog te ontvangen gemeenten	2.372.233	1.880.996
	<u>3.419.988</u>	<u>2.879.909</u>

Toelichting:

Binnen de post nog te ontvangen gemeenten is een factuur aan de gemeente Zaanstad door systeemtechnische redenen pas in 2024 betaald. Alle vorderingen hebben een looptijd van < 1 jaar, met uitzondering van waarborgsommen.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot WLZ.

	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€
Saldo per 1 januari	1.836.885	1.424.393	1.424.393
Financieringsverschil boekjaar	1.424.393	1.333.191	1.333.191
Correcties voorgaande jaren			0
Betalingen/ontvangsten	-1.836.885	-1.424.393	-1.424.393
Subtotaal mutatie boekjaar	-412.492	-91.202	-91.202
Saldo per 31 december	<u>1.424.393</u>	<u>1.333.191</u>	<u>1.333.191</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
€	€
1.333.191	1.424.393
0	0
<u>1.333.191</u>	<u>1.424.393</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

Totaal financieringsverschil

<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
€	€
16.872.777	14.019.929
15.539.586	12.595.536
<u>1.333.191</u>	<u>1.424.393</u>

Liquide middelen

Bankrekeningen

Bankrekeningen

Kassen

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
	5	
	12.387.702	12.283.212
	1.669	2.513
	<u>12.389.371</u>	<u>12.285.725</u>

Toelichting:

De saldi van de liquide middelen staan met uitzondering van 2 bankgaranties ter waarde van € 24.071 ter vrije beschikking en zijn direct opeisbaar.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Eigen vermogen

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal bestaat uit:

Stichtingskapitaal	6	2.948	2.948
Algemene reserve	7	8.103.314	7.468.675
Bestemmingsreserve	8	3.422.920	3.952.764
		11.529.182	11.424.387

Toelichting:

Het verloop is als volgt weer te geven:

	1-jan-22	dotatie/onttrekking	31-dec-22
Bestemmingsreserve huisvestingsbeleid	2.219.145	-175.632	2.043.513
Bestemmingsreserve ontwikkeling Ervaringskenniscentrum Pleq	952.500	-68.366	884.134
Bestemmingsreserve doorontwikkelen ICT en E-health	462.117	-37.000	425.117
Bestemmingsreserve wijkondersteuning expertise psychiatrie	0	0	0
Bestemmingsreserve bijzondere ondersteuning cliënten	50.000	0	50.000
Bestemmingsreserve verzuimontwikkeling	700.000	-150.000	550.000
Totaal bestemmingsreserves	4.383.762	-430.998	3.952.764

Algemene reserve	8.274.434	-805.759	7.468.675
------------------	-----------	----------	-----------

Het verloop is als volgt weer te geven:

	1-jan-23	dotatie/onttrekking	31-dec-23
Bestemmingsreserve huisvestingsbeleid	2.043.513	-118.115	1.925.398
Bestemmingsreserve ontwikkeling Ervaringskenniscentrum Pleq	884.134	-74.729	809.405
Bestemmingsreserve doorontwikkelen ICT en E-health	425.117	-37.000	388.117
Bestemmingsreserve bijzondere ondersteuning cliënten	50.000		50.000
Bestemmingsreserve verzuimontwikkeling	550.000	-300.000	250.000
Totaal bestemmingsreserve	3.952.764	-529.844	3.422.920

Algemene reserve	7.468.675	634.639	8.103.314
------------------	-----------	---------	-----------

Toelichting:

Aan de algemene reserve is het resultaat met aftrek van de mutatie in de bestemmingsreserves toegevoegd.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve huisvestingsbeleid € 1.925.398

In 2017 hebben wij onze huisvestingsstrategie verder vormgegeven. Vanuit onze huisvestingsstrategie hebben wij een doorrekening gemaakt van daaraan verbonden frictiekosten. Als gevolg is de totale bestemmingsreserve in 2017 vastgesteld op € 2,5 miljoen. In 2021 hebben wij ons huisvestingsbeleid geactualiseerd.

Bij uitvoering van ons huisvestingsbeleid maken wij in toenemende mate een omslag van groepswonen naar zelfstandig wonen waarbij diverse frictiekosten zullen ontstaan, waaronder tijdelijke leegstand, extra personele inzet en verbouwings- en inrichtingskosten. Tot en met 2022 bedroeg de totale investering circa € 717.000. Voor 2023 hebben wij rondom de verbouwing van de Lisdoddestraat in Purmerend circa € 280.000 geïnvesteerd. Als gevolg van de voornoemde investeringen is tot en met 2023 circa € 575.000 aan (afschrijvings)kosten aan de bestemmingsreserve onttrokken.

Voor 2024 verwachten wij rondom de splitsing van 10 appartementen aan de Helsinkihaven in Purmerend circa € 620.000 te investeren.

Op grond van de huidige investeringsbesluiten, inclusief Helsinkihaven, resteert binnen de bestemmingsreserve voor 2024 en verder nog circa € 0,9 miljoen voor de verdere vormgeving van ons huisvestingsbeleid.

Naar aanleiding van onze koers en ambitie verwachten wij een verdere doorontwikkeling van ons huisvestingsbeleid. Ontwikkeling naar zwaardere doelgroepen, de beweging naar Beschermd Thuis of kansen in andere regio's dragen bij aan een heroverweging van onze huisvestingsstrategie in de komende periode (2025 e.v.). Als gevolg hiervan zal naar verwachting ook de bestemmingsreserve geactualiseerd dienen te worden.

Bestemmingsreserve ontwikkeling Ervaringskenniscentrum Pleq € 809.405

Ultimo 2021 is er een bestemmingsreserve gevormd voor de ontwikkeling van het ervaringskenniscentrum Pleq. Pleq is een broedplaats voor herstel, ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid. De inhoud

is in co-creatie met de deelnemers en betrokken initiatieven op een organische manier vormgegeven

Iedereen is welkom en omdat iedereen anders is, is diversiteit in activiteiten, tempo en niveau een

randvoorwaarde. We willen nauw samenwerken met verschillende organisaties en initiatieven. Tegelijkertijd is

onafhankelijkheid een vereiste en moet het los staan van de Zorg en Welzijns-sector. Een goede, duidelijke

organisatie met bijpassende afspraken is daarom noodzakelijk. Voor Pleq hebben wij voor

een totale periode van 3 jaar een reservering opgenomen van in totaal € 952.500. In de periode van 3 jaar kan

het bestaansrecht worden bewezen. Indien bij de evaluatie na uiterlijk 2,5 jaar blijkt dat er geen (zicht op)

borging is, heeft Leviaan geen verplichting om het Ervaringskenniscentrum voort te zetten. Als de resultaten sterk

achter blijven bij de verwachtingen kan ook op basis van tussentijdse evaluaties besloten worden onze bijdrage

stop te zetten. We geloven erin dat de investeringen meer dan gerechtvaardigd zijn door de zichtbare en

onzichtbare baten op korte en lange termijn. Het is een win-win voor alle betrokken organisaties en vooral voor

de burgers in de regio. De totale kosten voor Pleq bedroegen in 2023 € 199.365. Het resultaat wordt positief beïnvloed

door een incidentele financiering vanuit regionale innovatiemiddelen van het zorgkantoor Zilveren Kruis.

Zilveren kruis heeft deze transformatiemiddelen (€94.635) voor 2023 beschikbaar gesteld. De gemeente Zaanstad

heeft voor 2023 een incidentele subsidie beschikbaar gesteld van € 30.000.

In 2023 is per saldo € 74,730 onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

Bestemmingsreserve doorontwikkelen ICT en E-health € 388.117

De organisatie is sterk in digitale dienstverlening. De coronaperiode liet zien dat we een voorsprong hebben op het gebied van digitale begeleiding en ondersteunt dat in combinatie met persoonlijke coaching en ondersteuning, de inzet van digitale begeleiding voor veel cliënten een belangrijke meerwaarde heeft. Voor de toekomst is het van belang dat wij blijven doorontwikkelen op het gebied van ICT en E-health. Om onze gebruikersvriendelijkheid verder te verbeteren en de continuïteit en veiligheid ook in de toekomst te kunnen waarborgen is het van cruciaal belang dat wij onze applicaties blijven vernieuwen. Hierbij kan gedacht worden aan het gebruik van een zorgapp, doorontwikkeling van de SAAS-omgeving of vervanging van verouderde applicaties. Voor de doorontwikkeling van onze ICT-omgeving hebben wij € 350.000 gereserveerd. In kleine stappen willen we deze zogenaamde Blended Care verder uitbreiden. Dat doen we door een beperkt aantal apps te selecteren die cliënten ondersteunen in hun regie en leefstijl en/of ons werk doelmatiger kunnen maken. Met de ontwikkeling van wooncirkels en het meer individueel en op afstand komen wonen van cliënten, neemt ook het belang van het gebruik van andere vormen van Domotica toe. Voor Blended Care en Domotica hebben wij ultimo 2023 een bedrag van € 37.000 gereserveerd. Onttrekkingen hebben plaatsgevonden in overeenstemming met ons jaarplan.

Bestemmingsreserve bijzondere ondersteuning cliënten € 50.000

Wij merken dat een flink deel van onze cliënten moeite heeft om rond te komen met de beschikbare financiën. Dit leidt soms tot schrijnende situaties. In de situatie waarin cliënten geen geld hebben, geen eten hebben, geen voorzieningen kunnen aanschaffen die noodzakelijk zijn als basisbehoefte om te leven, kan bijzondere ondersteuning worden verleend. Voor bijzondere ondersteuning van cliënten is een totaalbedrag van € 50.000 bestemd. In 2023 is € 31.149 onttrokken aan deze voorziening. Daarnaast heeft er in 2023 een dotatie van € 31.149 plaatsgevonden zodat de bestemmingsreserve ook in de komende periode weer kan worden ingezet voor acute situaties.

Bestemmingsreserve verzuimontwikkeling € 250.000

Voor 2023 hebben wij rekening gehouden met het risico dat het gemiddeld verzuim 2% boven de initiële verwachting van 7% ligt. Vanuit deze verwachting hebben wij € 550.000 aan de bestemmingsreserve toegevoegd. Het feitelijke verzuim lag in 2023 op 9,4%, waarbij de kosten van verzuim circa € 452.000 boven begroting uitkwam. Deze kosten zijn aan de bestemmingsreserve onttrokken. Voor 2024 verwachten wij dat het verzuim circa 1,5% boven de verwachting van 7,5% ligt. Vanuit deze verwachting hebben wij € 152.000 aan de bestemmingsreserve toegevoegd. In 2024 hebben wij de benaming van de bestemmingsreserve 'economische gevolgen COVID-19' aangepast naar bestemmingsreserve 'verzuimontwikkeling'. De bestemmingsreserve wordt overeenkomstig dezelfde principes als voorgaande jaren gevormd, echter hebben wij het directe verband met COVID-19 losgelaten. Wel zien wij dat na COVID-19 het verzuim (landelijk) sterk is toegenomen en het hogere verzuim niet structureel binnen de financiering wordt gecompenseerd.

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	Ref	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Voorziening jubileumuitkeringen	9		
Boekwaarde begin		211.619	194.927
Dotatie		50.535	38.074
Onttrekking		-20.756	-21.382
Boekwaarde einde		<u>241.398</u>	<u>211.619</u>
Voorziening verlieslatend contract	9		
Boekwaarde begin		191.750	85.052
Dotatie		0	170.000
Onttrekking		-45.860	-63.302
Boekwaarde einde		<u>145.890</u>	<u>191.750</u>
Voorziening langdurige zieken	9		
Boekwaarde begin		156.266	194.017
Dotatie		10.093	
Onttrekking			-37.751
Boekwaarde einde		<u>166.359</u>	<u>156.266</u>

Toelichting per categorie voorziening:

Voor een nadere toelichting van de voorzieningen wordt verwezen naar de grondslag Voorzieningen.

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	58.523	96.202
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	495.124	498.609
hiervan > 5 jaar	158.491	179.634

Kortlopende schulden

		<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Vooruitontvangen bedragen	10		
Vooruitontvangen		17.053	271.372
		<u>17.053</u>	<u>271.372</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	11		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		418.404	217.712
		<u>418.404</u>	<u>217.712</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	Ref	31 dec 2023	31 dec 2022
Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen	12		
Loonheffing		1.132.212	1.186.515
Premies sociale verzekeringen		120.115	121.714
		1.252.327	1.308.229
Schulden ter zake van pensioenen	13		
Pensioenen		541.360	564.756
		541.360	564.756
Overige schulden en overlopende passiva	14		
Nog te betalen salarissen		142.979	143.928
Vakantiegeld		706.558	715.965
Vakantiedagen		346.119	301.452
PLB		1.412.009	1.246.109
Nog te betalen kosten		650.699	824.150
Terugbetaling financiers WMO Beschermd Wonen		1.314.887	649.451
		4.573.252	3.881.055

Toelichting overige schulden

De post terugbetaling financiers WMO Beschermd Wonen is gestegen in 2023 door een daling van het aantal WMO cliënten beschermd wonen. Deze cliënten zijn overgegaan naar de WLZ. De beschikking over het jaar 2022 is pas in 2024 ontvangen.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Bankgarantie

De Stichting Leviaan heeft per 1 december 2005 een bankgarantie ad. € 10.601 verstrekt inzake de huur van kantoorruimte aan de Slenkstraat 202 te Purmerend. De Stichting Leviaan heeft per 1 juli 2000 een bankgarantie ad. € 13.470 verstrekt inzake de huur van kantoorruimte aan de Slenkstraat 202 te Purmerend.

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor het komende jaar € 2.801.606. De looptijd varieert van 1 jaar tot onbepaalde tijd. Daarnaast bestaat voor een aantal panden de verplichting om deze bij het verlaten in originele staat terug te brengen. De maximaal daarvoor te maken kosten zijn niet bekend. Van het huurbedrag heeft € 478.737 betrekking op contracten die tussen 1 en 5 jaar lopen.

Lease verplichtingen	Ingangsdatum	Looptijd	Lease per jaar
Operational lease bestelauto's Van Mossel leasing	8-1-2020	60 maanden	31.701
Operational lease bussen Van Mossel leasing	7-6-2021	36 maanden	9.255
Operational lease bussen Van Mossel leasing	7-6-2021	48 maanden	35.541
Operational lease bussen Van Mossel leasing	7-6-2021	54 maanden	16.336
Operational lease bussen Van Mossel leasing	22-5-2023	60 maanden	14.731

De leaseverplichtingen bestaan uit leasecontracten t.b.v. de participatieformule voor het vervoer van cliënten van en naar dagbestedingslocaties. De totale leaseverplichting tot 1 jaar bedraagt € 99.963 en van 1 tot 5 jaar € 88.949.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn voornamelijk onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Verbouwingen x € 1.000	Machines en installaties x € 1.000	Inventaris x € 1.000	Vervoermiddelen x € 1.000	Automatisering x € 1.000	Totaal x € 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	1.027.154	261.407	580.098	89.953	1.075.279	3.033.891
- cumulatieve afschrijvingen	475.572	162.686	223.853	66.856	576.221	1.505.188
Boekwaarde per 1 januari 2023	551.582	98.721	356.245	23.097	499.058	1.528.703
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	263.240	30.769	21.158	0	353.242	668.409
- afschrijvingen	111.613	51.509	77.932	8.318	330.287	579.659
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname geheel afgeschreven activa						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- desinvesteringen						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	151.627	-20.740	-56.774	-8.318	22.955	88.750
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	1.290.394	292.176	601.256	89.953	1.428.521	3.702.300
- cumulatieve afschrijvingen	587.185	214.195	301.785	75.174	906.508	2.084.847
Boekwaarde per 31 december 2023	703.209	77.981	299.471	14.779	522.013	1.617.453

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	Ref	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	15		
Wet Langdurige Zorg	15.1		
De baten Wet Langdurige Zorg zijn als volgt samengesteld:			
Opbrengsten WLZ		<u>16.872.777</u>	<u>14.019.929</u>
		16.872.777	14.019.929
Toelichting:			
Door een verschuiving van financiering van cliënten zien wij een toename van WLZ opbrengsten.			
Wet Maatschappelijke ondersteuning	15.2		
De baten Wet Maatschappelijke ondersteuning zijn als volgt samengesteld:			
Opbrengsten uit WMO prestaties		<u>19.290.700</u>	<u>19.932.487</u>
		19.290.700	19.932.487
Toelichting:			
Door een verschuiving van financiering van cliënten zien wij een terugloop van WMO opbrengsten.			
Forensische zorg	15.3		
De baten Forensische zorg zijn als volgt samengesteld:			
Opbrengsten forensische zorg		<u>196.445</u>	<u>213.559</u>
		196.445	213.559
Toelichting:			
Door afname van cliënten zien wij een afname van opbrengsten forensische zorg.			
Baten uit onderaanneming	15.4		
De baten Baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:			
Opbrengsten andere zorgaanbieders		<u>293.988</u>	<u>374.672</u>
		293.988	374.672
Toelichting:			
Door afname van cliënten zien wij een afname van opbrengsten andere zorgaanbieders.			

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	Ref	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	15.5		
De baten Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening zijn als volgt samengesteld:			
Opbrengsten persoonsgebonden en -volgende budgetten		49.748	43.966
Overige dienstverlening		<u>1.836</u>	<u>4.116</u>
		51.584	48.083

Toelichting:

Door toename van cliënten zien wij een toename van overige baten.

Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	16		
Subsidies		317.199	1.149.156
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS		0	0
		317.199	1.149.156

Toelichting:

Als gevolg van een hoger covid gerelateerd verzuim hebben wij binnen de Wmo en Wlz voor totaal € 866.830 aan compensatie voor de meerkosten Corona aangevraagd in 2022. In 2023 valt deze subsidie weg.

Overige bedrijfsopbrengsten	17		
Overige bedrijfsopbrengsten		<u>380.839</u>	<u>263.281</u>
		380.839	263.281

Toelichting:

Onder de overige opbrengsten zijn verantwoord: opbrengsten gebiedsteam Hoorn € 58.355 en diverse overige opbrengsten.

Lonen en salarissen

Lonen en Salarissen	18	18.930.437	18.718.292
Sociale lasten	18	3.152.358	3.235.995
Pensioenen personeel	18	1.587.897	1.673.692
Overige personeelskosten	19	1.372.276	1.370.519
		25.042.968	24.998.497
Gemiddeld aantal FTE		392	409
Gemiddeld aantal medewerkers		568	610

Toelichting:

De lonen en salarissen stijgen van € 45.766 per Fte naar € 48.292 per Fte, ofwel een stijging van circa 6%. Er zijn geen medewerkers in het buitenland werkzaam.

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

	Ref	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	20		
Zorginkoop		1.989.082	1.825.794
Personeel niet in loondienst		<u>937.328</u>	<u>1.247.218</u>
			3.073.012
		2.926.410	3.073.012
Toelichting:			
De daling van zorginkoop wordt veroorzaakt doordat er minder cliënten zorg in onderaanneming afnemen. Het hoge ziekteverzuim veroorzaakt stijging van de post personeel niet in loondienst.			
Afschrijvingen materiële vaste activa	21		
Afschrijvingen bedrijfsgebouwen en terreinen		111.613	105.202
Afschrijvingen machines en installaties		51.509	55.779
Afschrijvingen inventaris		77.932	77.151
Afschrijvingen vervoermiddelen		8.318	8.451
Afschrijvingen overige vaste bedrijfsmiddelen		<u>330.287</u>	<u>323.898</u>
		579.658	570.481
Overige bedrijfskosten	22		
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten		1.607.884	1.545.690
Algemene Kosten		3.150.061	3.333.010
Patient- en bewonersgebonden kosten		351.010	401.705
Onderhoud en energiekosten		1.095.947	618.404
Huur en Leasing		2.641.146	2.572.043
Dotaties en vrijval voorzieningen		<u>2.322</u>	<u>90.890</u>
		8.848.370	8.561.743
Toelichting:			
De energiekosten nemen toe ten opzichte van voorgaand jaar. Dit wordt met name veroorzaakt door nieuwe contractafspraken combinatie met hogere tarieven.			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	23		
Rentebaten rekening courant bank		<u>98.669</u>	<u>623</u>
		98.669	623
Rentelasten en soortgelijke kosten	23		
Rente schulden rekeningen courant		<u>0</u>	<u>34.814</u>
		0	34.814

Toelichting op de resultatenrekening over 2023

Honoraria accountant

De honoraria van de accountant over 2023 zijn als volgt:

	2023	2022
1 Controle van de jaarrekening	70.271	69.152
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	32.851	24.200
Totaal honoraria accountant	103.122	93.352

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen in het verantwoordingsmodel WNT 2023.

WNT-verantwoording 2023 Stichting Leviaan

De WNT is van toepassing op Stichting Leviaan. Het voor Stichting Leviaan toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 199.000 (het bezoldigingsmaximum voor zorg en jeugdhulp , Klasse IV, totaal score 10 punten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	J.F.C. Jetten	M. Zweep - de Haan
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 30/6	1/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.005	79.630
Beloningen betaalbaar op termijn	7.526	7.770
<i>Subtotaal</i>	<i>93.531</i>	<i>87.400</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	101.658	120.192
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	93.531	87.400
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	J.F.C. Jetten	
Functiegegevens	Bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	155.399	
Beloningen betaalbaar op termijn	13.430	
<i>Subtotaal</i>	<i>168.829</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	199.000	
Bezoldiging	168.829	

WNT-verantwoording 2023 Stichting Leviaan

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023				
bedragen x € 1	R.T.J.M. Janssen	E. Westphal	W.J. Brandt	F.A.M. van Dooren
Functiegegevens	Voorzitter	Vice Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	21.840	14.560	14.560	14.560
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.750	20.500	20.500	20.500
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	21.840	14.560	14.560	14.560
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022				
bedragen x € 1	R.T.J.M. Janssen	E. Westphal	W.J. Brandt	F.A.M. van Dooren
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Vice Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	17.600	14.080	14.080	14.080
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.900	19.900	19.900	19.900

WNT-verantwoording 2023 Stichting Leviaan

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	J. van Weegel	A. van Schaik
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	14.560	7.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	20.500	10.334
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	14.560	7.280
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1		
Functiegegevens	N.v.t.	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2021		
Bezoldiging		
Bezoldiging		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	J.F.C. Jetten
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Bestuurder
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	326
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	326
Waarvan betaald in 2023	326
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

WNT-verantwoording 2023 Stichting Leviaan

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Op grond van de formele criteria en de daaraan gekoppelde puntentelling (10 punten) is een klasse-indeling IV (maximaal € 205.000) van toepassing. De Raad van Toezicht acht, weloverwogen, klasse III (maximaal € 182.000), kijkend naar de aard van de organisatie meer passend en hanteert deze intern voor het beloningsbeleid van topfunctionarissen.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Leviaan heeft de jaarrekening 2023 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 29 mei 2024.

De raad van toezicht van de Stichting Leviaan heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 29 mei 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling (zie pagina 7).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum die van zodanig belang zijn dat zij invloed hebben op de waarde van de bezittingen en schulden per 31 december 2023 en het resultaat over 2023.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van Bestuur M. Zweep	29-5-2024	Voorzitter RvT R.T.J.M. Janssen	29-5-2024
Lid RvT E. E.E. Bessem	29-5-2024	Lid RvT W.J. Brandt	29-5-2024
Lid RvT J. van Weeghel	29-5-2024	Lid RvT A. van Schaik	29-5-2024
Lid RvT M.J. Dölle	29-5-2024		

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform de doelstelling van de Stichting Leviaan, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de Stichting Leviaan.

Nevenvestigingen

Stichting Leviaan heeft geen nevenvestigingen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Leviaan te Purmerend.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Leviaan te Purmerend gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leviaan op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de resultatenrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leviaan zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ het verslag van de interne toezichthouder;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, alsmede voor het toevoegen van het verslag van de interne toezichthouder, in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 30 mei 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

R.E. Roodhart - Zandee RA
